

310382 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

చెన్నపట్టణము 1922 వ సం॥ జూన్ నెల 21-వ తేది బుధవారము

No. 69.

సంపుటము ౯

దుండుభినామసంవత్సరము, శ్రేష్ఠమాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧.

సంచిక ౬౯

ప్రథమ సంవత్సరమునందే మంచి లాభము గిట్టును

(155)

ది బెంగాల్ స్పిన్నింగు అండు వీవింగు కంపెనీ, (లిమిటెడ్)

THE BENGAL SPINNING & WEAVING COMPANY, Ltd.

హెడ్ ఆఫీసు, 172, బాబజారు వీధి, కలఃత్తా.

మూలధనము రూ 12,00,000 లు (పందెండు లక్షల రూపాయలు)

మూలధనము హెచ్చించుటకు అధికారము గలదు.

వెద్ద కర్మాగారము స్థాపించబడియున్నది. అన్నిరకముల ధోళులు, చీరలు, పట్టుగులు, కోటింగులు, డెడ్ పీట్లు, తువాలలు, పలుమాదిరిల ఖద్దరు వస్త్రములు తయారు చేయబడుచున్నది. దినము 1-కి వెయ్యి గజముల గుడ్డ తయారుచున్నది, అప్పడే చాలావాటాలు గుప్తముగా పుచ్చుకొన బడినవి. మద్రాసు రాజధానికి కొన్ని వాటాలు మాత్రమే ఉంచబడియున్నవి.

వాటాలను విక్రయించుటకు ఏజెంట్లు కావలెను.

వివరములు తెలుసుకొన గోరువారు ఈ దిగువ విలాసమునకు తెనుగు భాషలో వ్రాసుకొన వలెను.

జి. ఆర్. గుప్తా, కొత్తవేటవీధి, బెజవాడ.

G. R. Gupta, Kottapeta Street, BezWada.

డిప్లొమా పొందిన ఆయుర్వేద చికిత్సలను, చెన్నపురి S. K. P. D. ఆసుపత్రియందు ప్రధాన డాక్టరును, నిఖిలభారత ఆయుర్వేద విద్యా పీఠ విద్యార్థి శీలురుగాను నుండు (3497) ఆయుర్వేద భాషణ

పండిత యం.దొరైస్వామి అయ్యంగార్, A. K. A. C. వారి

అయుష్వరసాయనమ్ బలవర్ధకమగు దివ్యోషధము

అయుష్వము, రక్తకోశకము, ఓజస్వము, వృద్ధ్యము, బల్యము, వృష్యము, మేధ్యము, ప్రసవము, ఉద్దీపనము మొదలైన విశేషగుణములు ఈ ఒక "అయుష్వ రసాయనమునకు" కలదు గనుక పాండురోగము, చలిజ్వరము మొదలైన వ్యాధులచేత వచ్చు బలహీనత, రక్తహీనత, పక్షవాతము, హృదయరోగములు, క్షయరోగము, ధాతునష్టము, ఉష్ణాదము, మలబంధము, అజీర్ణము ఈ వ్యాధులు నిశ్చయముగ నివృత్తియగును. స్త్రీలు గర్భము ధరించియుండునపుడు ఆయుష్వ రసాయనము కొంతకాలము క్రమముగ నేవించిన తల్లికిని గర్భమునకున్న చాల బలము కలుగును. ధాతుపుష్టి కలిగించును. బలహీనమైన బాలురకు ఆహారములతో ఇచ్చుటకు మిక్కిలి యుపయోగ మైనది. ఆయుర్వేదకము. చర్మ రోగములను వారించును. సెగవ్యాధులకు ఇదే ప్రత్యేక ఔషధము మేహరోగులకు ముఖ్యరసాయనము. సీ॥ 1-కి 3-0-0 ఆర్యఔషధశాల, 7. ఆదియప్ప మొదలివీధి, వేవేరి, మదరాస్.

సకల పనులకు

శ్రేష్ఠతమమైన, అతిచాకయైన అమెరికన్ హాండు ఫోర్స్ పంపులు.

200 అడుగులలోతువరకు బావులను త్రవ్వవచ్చును.

అడుగుభాగమున ఇత్తలి సిలిండరు, 1 1/4 అంగుళము పీల్పు (suction) గలవు. ఒక బాలుడు కూడ దీనిని ఉపయోగింపవచ్చును. ధర 1-కి రూ. 125.

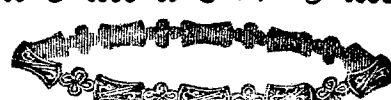
2 అంగుళముల టాంక్ ఫోర్స్ పంపు

25 అడుగులలోతుకు మించని మిట్టబావులను గుంటలను త్రవ్వట కుపయోగ మైనవి. పీల్పు (suction), బయటికి విడిచిపెట్టుభాగము (discharge) 2 అంగుళములు గలవి. 1 గంటకు 2000 గాలనులను తీయును. ఉద్యానవనము గలవారి కిది మిక్కిలి ఉపయోగకారి. గనుక ఒకటిని స్థాకులో నుంచుకొనుట మంచిది. పీల్పుకు (suction) బదులు రబ్బరు గొట్టమును ఉపయోగించుటకై ఇందువెంబడి పంపబడును. 1-కి ధర రూ. 100. రబ్బరు గొట్టము (Hose) ధర ప్రత్యేకము.

మీకేమి కావలయునో తెలుపుచు, క్యాటలాగునకు వ్రాయుడు.

Limaye Bros., Ltd. P. B. No. 684, Fort, Bombay.

సవరము బంగారము చే

తయారుచేయబడిన

పద్మాని, క్లాప్ డెమన్, యెస్ చంద్ర, సాదా బాలామణి, మోహన్ వంకర, పార్థి, బొంబాయి, శ్రీమంథల, రాజావతి, నర్సియని మంగళూరు మొదలగు రకముల గాజులు అన్ని సైజులలోను స్థావరలో సిద్ధముగానున్నవి. ఇష్టములేనిచో తీసుకొని వైకము వాపసీయబడును.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, (1842) గురుస్వామిశెట్టి

(4) పల వర్తకులు నైనాబాదులోద్ధ, మదరాసు.

గృహ నిర్మాణము 109

కృష్ణా, గుంటూరు, హైదరాబాదు, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గంజాము జిల్లాల వారికి, హెచ్చరిక.

మా స్వంత పడవలమీద రంగూనునుంచి. టేకు కలక తెప్పించుటచే చతుకగా ప్రశస్తమైన, టేకుమానుల కమ్మలు, మాలములు, రవునతుండ్లు చిల్లరగానున్న వర్తకులకు టోకు ధరలకున్న విక్రయించు చున్నాము. చెన్నపట్టణం నెట్లకం టేమా రేల్వే తక్కువ, రయిలు చార్జీలు కూడా తక్కువగ నుండును, కావలిపి వారు, ఇట్లు వ్రాయవలెను.

ఆ. సుబ్బారాయుడు, కంపినివారికి

టేకు కలక వర్తకులు, కాకినాడ.

గొప్ప తగ్గుధర? జాతకరత్నము అర్థభీమ?

PART 1

జన్మనక్షత్రము పుట్టినతేది వేళ మున్నగునవి లేకయే సంత త్వర ఫలితములను క్యాకెక్టరు రీడింగుతో సహా యెన్ని సంత త్వరములైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కరలేకయే తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు ధనము, సంతానము ఆయురారోగ్యము మున్నగు ద్వాదశభావములతో మీ మీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు. దీనివెల 2-0-0, నెలాఖరులోగా కొనువారికి 1-0-0 మాత్రమే (164) గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, ఖజికోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

మలయచందనము

గనేరియా అను నెగరోగమునకు మరకారము

పద్యము లేదు. పిచికారితో పని లేదు. ఎటువు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల నెగ రోగము ను మూడు పూటలలో మాన్పును. స్త్రీలకునును వ్యాధులకు కూడ ఇది రాశోషధము, (1251) పట్నీ 1 కి వెల 2-4-0

గంధర్వ ఫార్మసి, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

(సి. యఫ్. ఆంధ్రాసు)

వింపదగినవారలు ఏమముగ పోగజేంపబడి యలత్సవము జేరి
బడుట గమనింపుడు. ఆ దుర్విధికి లోనైన రాజకీయవేత్తయ్యయి
సత్సవభావము గలదు. అది స్వతంత్రదేశములో ప్రోద్బలము
గల్గి వృద్ధిచెంది యుండెడిది. నిరంకుశాధికారులు వానిదుస్స్వభా
వము నుపయోగించుకొనుటకే బిరుదము లొసంగెనని
జిట్టియాకర్షణములవలన ఆ ధర్మము తప్పక గల్గు
మనము మనవ్యమాత్రులము మనలో నెవరును దేవతలతో
మంచిపరిస్థితు లున్నపుడే సత్సాధ్యులములయే కష్టముగదా.

ను. అట్టిది చెప్పమని జేయుటకు అవకాశము గల్గియున్నపుడు మనము అభ్యర్థమునకే పాలగుదుము”

హిందూదేశములో విదేశపరిపాలకు లుండుటవలన జాతీయచారిత్రమునందు అభ్యర్థము ఇతరచోట్లకు యొక్కవగాలేదు నీలిసిద్ధాంతము ప్రకారము విదేశాధికారముక్రింద చాలకాలముండుట జాతీయ విచ్ఛిన్నమును కలగజేయుచున్నది. అయినను ఇంకను కాలయాపన జేయుటకు పిలువెను. విదేశాధికారము చాల కాలమునుండి భరింపబడెను. అయితే యిండియాలో నీ భగ్య సంకరముతోపాటు, జాతీయతయొక్క అవకాశము పెరుగుచుండెను. మొఘలు సామ్రాజ్య వివాద మప్పటికలె, ప్రతి దొంగకును, రక్తమును గ్రోలువానికిని, దేశాక్రమణవా చితులకును లోబడుటకు అంతఃకలహములు యేమియు లేకుండ పోయింది. అట్టిదేశాక్రమణవాంఛ గల్గినది యిప్పుడయిడి మా కంపెనీ మాటనిజమే. అయితే ఆ పరిపాలన వలన యిక్కడ నిలిచిపోయి, అంతః కలహముల నాపివేసెను. అదియే చేసినలాభము. ఇంతియ గాక పాశ్చాత్యదేశమునుండి నూతనభావముల ప్రవేశపెట్టి జాతీయైక్యభావముల సాధ్యము చేసెను. అయినను ఒకలోపము మాత్రము నిలిచియున్నది. విద్యుదులలోపలె యిండియాలోగూడ విదేశాధికారమువలన పాలితులలో భగ్యసంకరము గల్గినది. పెరెక్స్ మాక్ స్వీసీ మరల ఇటుల వ్రాయుచున్నాడు:

“మేము చాలమందిమి అదృష్టవశమున యీ భగ్యసంకరమునకు లోనుగాము అయితే అదృష్టముతో మాత్రము మాకు విశ్వాసముపోవుచున్నది. మాకు సానుభూతి లేదు. మాకు శక్తిగలదు. అది వృథాగానుండజాలదు. మనమానసము లెప్పుడును భగ్యసంకరవిషయములకై పరిశీలించుచుండవలయును. అయితే అంతటను, పరాధీనముగు పనికి రానిదేశములో నవి అక్కరకురావు. పరాధీనభావమును నాశము జేయుటయందే స్వాతంత్ర్యవాంఛితార్థముగలదు”.

ఈఅమూల్యపురు అభ్యాసములలో ప్రతిష్ఠాపాపిదపను అగవలెనని బుద్ధిపుట్టుచున్నది. అందు మనకు సంబంధించిన అర్థమెంతేని గలదు. అయినను త్వరలో ముగింపవలెను. అయిన యిట్లు చెప్పుచున్నాడు:—

“మాలో ముఖ్యముగ అభ్యాసైక్యభావము ప్రేరేపించుచున్నది చక్కనియాదర్శము మమకారము కాగ్యపరుల జేయుచున్నది తదనుగుణముగ సంకల్పసక్తి సృష్టయైనదిగ నుండవలయును. విశ్వాసమై ద్వైతముగాక దేశముపై ప్రేమ మనలను ప్రేరేపించుచున్నది”

“పరిశ్రమ విషయమును గోరువాడు అందరకును అవసరమగు దానిని కెల్లడిజేయును. మనుష్యుడు జీవించుటకు మానసములకు మనోహరమగు వస్తువులు కొన్ని గాన సంతోషము, జలప్రవాహాధ్వని, సూర్యాస్తయసౌందర్యము, సూర్యోదయచిత్రములు మున్నగునవి కావలయును. ఇప్పుడుపాలిపోయి కృశించియున్న దేశమును రక్తపూరితముగను నుండగముగను జేయుటకు మనలను దేశముమీది ప్రేమయే ఉద్బోధించుచున్నది.”

ఇనట గాంధీమహాత్ముని సందేశములకు సాటియైనది నాకు గాన్పించుచున్నది. మనవిరోధులను ప్రేమించి వారిని మన పక్షమునకు ద్రిష్టకొనవలెనని ఆయన యెన్ని సార్లు జెప్పి యుండెను! తుట్టుకుదకు కారాగృహమునకు వెళ్ళుటకుముందు ఆయన ఆవిషయమును స్పష్టముగ విశదపరచెను. గాంధీమహాత్మునితో మాట్లాడినవార ఆయననోటినుండి ‘ఆనందము’ అనుమాట వచ్చుటను సాధారణముగ గనుగొందురు. బాధానుభవము తాగి గము, భీదలతోపాటు పనిజేయుట మున్నగునవి ఆయనతో, జెప్పినపుడు అది ఆనందముగ నుండునని ఆయన చెప్పెను. మనుష్యుడు జీవించుటకు మనస్సునకు ఆనందము గలుగజేయువస్తువు లుండవలెను అని గాంధీమహాత్ము డెప్పుడును సంతోషము, ఆనందమునుగూర్చి చెప్పుచుండును. ఆయన తన నిష్పంధ, నివారణలే ఆనందమందలముగ భావించెను. ఆయనశతార్థుల జె యిలు సుండి నాకు వ్రాసిన ఒక లేఖలో నిటుల వ్రాసెను. “నేనిచట వివాగమువలె నుఖముగనున్నాను” అయిన భావములో నీమాటలను వ్రాయునపుడు యిదివరలో జరిగిన విషయానందముండెను. మాకు స్వేచ్ఛి యింకను యిటుల వ్రాయుచున్నాడు:—

“నేను ఉపసంహరికవాక్యములను అందరను తప్పుకనదువునటుల జాగ్రత్త వ్రాసితిని. అదినిదముగను తప్పుకనదువలసిందిగనుండును. సారాంశము నుందరముగనుండును మేముస్వాతంత్ర్యముకొరకు పోరాడు చున్నాము. ప్రపంచమునంతట దురభిమానమునకు గాని, స్వాహంకారమునకు

గాని మామారునా రంతి ఉద్దగాగాని గొప్పగానియుండుటకు పోరాడుటలేదు మాకీయత్నము అంతరాత్మనుండి గల్గింది. ప్రక్షేపకత్వముగూని, దేశమునకుగాని స్వాభివృద్ధికవకాశము లేకపోవుటచే మేము ఊపిరితిరుగకనున్నాము. కావున మేముస్వేచ్ఛునుండవలయును.

“అ దటును సత్యముగ నుంచవలెనని యీ సంకల్పము కొరుచున్నది. ఈభావముతో పోరాడువాడు పోరాడుటకు సిద్ధముగ నుండును. తెలియనిచోట్ల లక్ష్యము జేయబడకును, బైబి తెలిసినచోట్ల అపార్థములకు బాలయ్యెను, వినయ ప్రదేశములలో ధైర్యముగను, గొప్పగొప్పచోట్ల అణగ ద్రొక్కబడకును, ఎప్పుడును మాట్లాడుచును, నిరాశలేకును, కొండిలు స్నేహితులను సంతోషపెట్టుచుండును

“ఈకొలదియంది గూడ కష్టములో ముగిసిపోయిరేని, అప్పుడు తుదికాలములో అదృష్టవశాత్తయ్యము స్థిరపడును. నాకు పడిపోవునకి వారిదేశము వారి భావము దెలిసికొని ప్రబోధము గాంచును. వారలకు భావోత్సాహము గలుగజేసి జీవము బోసిన వాడేన్యాముజేసిన వాడగును. అయినపడి పోవు సమయమునకు దేశరక్షకుడుగును”

గాంధీమహాత్ముని నిష్పంధవార్త వినినప్పటినుండియు, దిగ్భుజు విధించినవార్తను విదవ వినినప్పటి నుండియు నాకీ వివరమాటలు మనస్సునుండి వదలిపోకుండకన్నవి. విదేశపాలకులు ఆయనను నిర్బంధించి సంకల్పమునుండి కొంతకాలము తొలగించుటవలన గాంధీమహాత్ముని తనసాతిరక్షకు డాయెనని నాకు ప్రబల విశ్వాసముగలదు ఆయన తన దేశములకై కష్టముల బొందవలెనని కోరినకోరిక యీడెరెను. ఆభావ సౌందర్యమే ఆయన యాదృశ్యమిమియు యనవలయు నిలుచునటుల జేయును:— యంగు ఇండియా

WANTED.

Agents for life assurance work in Northern Circars and Ceded Districts. Only persons capable of guaranteeing business and willing to deposit nominal security need apply to

NARNON BROS. & Co.,

Chief Agents,

The East & West Insurance Co., Ltd.,

169

12 Jones Street, MADRAS

Are you in the Full Glory

OF

Manly Strength

If not, you are in urgent need of radical remedy to regain your strength and Manly Power

TRY BRISHYA JOGA

Prepared on the basis of Makaradhwaj Gold, Musk, etc., in assimilable form.

It Guarantees Results.

It quickly renews VIGOUR and VITALITY and restores power of SUPER-MANHOOD.

Price one Phial (to last 30 days)

Rs. 6-4. Per V. P. P. Rs 6-10.

THE

Kalpataru Ayurvedic Works

94 Grey Street, CALCUTTA.

వేమన,

సంపూర్ణజీవితము : బోధనలు

చిత్రపటములు : సమస్త వివరములు

ఈనైతి న్యాయసాధానితే వేపారామేశ్వరుగారి పీఠికతో, పులికలు, పండితులు మెచ్చుచున్నది.

ఇదివరకు వేమననుగూర్చి తెలియని స్థలము, కాలము, కులము, కుటుంబము, కవనము, పుట్టుక, నిర్యాణము, బోధనలు వివరముగనున్నవి. క్యాలిఫోర్నియా లెండు రు. 2-0-0 లింపు లెండు రు. 1-8-0 పోస్టేజీ కలలు

త్వరపడనియెడల ప్రతులు దొరకవు. కమలకుటీరము, మైలాపూరు, మద్రాసు.

శ్రీ త్యాగరాజ హృదయము

సంగీతాభిమానులకు అగత్యముగా కావలసిన యొక్క గ్రంథము.

ఇది సంగీత సాహిత్య విద్వాంసులైన

కె. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారిచే రచియింపబడినది.

ఈ పుస్తకము గుమారు 580 పుటలుగల నాలుగు సంపుటములుగ మంచి శ్రేణుకాకేములో ముద్రింపబడి మేలులెండు చేయబడి యుండును.

4 సంపుటములుగల సెట్టు 1-కి ధర రూ. 16. సంపుటము 1-కి రూ. 4.

మొదటి సంపుటము తయారై యున్నది.

రెండురూపాయలు ముందుగా మా కంపెనీకి ప.పి ఆర్డరును రిజిస్టరు చేస్తూ కొనుపానికి ఒక సెట్టు 12 రూపాయల కివ్వబడును. తిపాల్ ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఇందలి విషయములు:—యవనియులగు శ్రీత్యాగరాజ అయ్యగారిచే రచియింపబడిన కీర్తనములలో 200 కీర్తనములను చక్కబఱచి వానికి అవతారిక, మూలము, ప్రతిపదార్థము, విశేషార్థములును, రాగలక్షణము, స్వర సాహిత్యములును వ్రాయబడియున్నవి.

(147)

ఎమ్. ఆది కంపెనీ, ఎస్.ప్లనేడు, మద్రాసు.

చదివిచూచుడు! మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతాపత్రములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాంతధర్మముల నేటి కొనలేదు?

1. లోకామయవార కస్తూరిమూర్తిలచే గుణములు కాకును నావద్దకు వచ్చు కొనుటకు అతిశృంగారముగ నున్నది.
2. కె. విశ్వాస్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాల్గోబజారువీధి రంగూను, బర్మా లోకామయవార కస్తూరిమూర్తిల జనులకు గలగు సకలవిధ కోరికలను పూర్తిగా పాగుచేయును. 250-300 మాత్రముగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ. 1-4-0

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు శాస్త్రము.

మొదట దుర్బలము, వరకపు, తలనెడిమి, మలబద్ధకము, అకలిలేకుండటం, కాంతిహీనత, గుల్మము, మూలకోగము, స్వప్నస్థలము, శీఘ్రస్థలము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుద్ధరక్తము నిచ్చుచు బలమును గలిగించును. ఇది మానవకోటికి గొప్పమర్యాదము. 20 దినముల శాస్త్రధర్మముగల బుద్ధి 1 కి రూ. 1-0-0.

మార్కుగమనింపు:—

మా కాతాదాడుల సోకార్యార్థమై వాగులొడుచుచు వుద్రాసు, నెం881 రెంబుశెట్టిబిధిలో మా క్రాంతిని తెలియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు సోత్సాహ మొనగ కోరెదము. వి. పి. ఆర్డరు మద్రాసు ప్రాంచినండి కంబువద్ద.

(301-594)

సాశ్వత మెంటాచల పండితులు శ్రీకీతారాసువ వైద్యశాల మొనూరు.

దేశీయవార్తలు

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి ద్వితీయోపన్యాసము

కారాగృహమున భవము - ఉద్యోగులు గౌరవముగ చూచుట
అసహాయోద్యమ మంతరించలేదు - స్వరాజ్యము సిద్ధించుట నిశ్చయము

కాంగ్రెసు కార్యాలయమును అలహాబాదుకు మార్చుట

గాంధీమహాత్ముని ప్రశంస - ఒక అంగీకారము లేఖ

పండిత నెహ్రూగారి కారాగృహము భవము

ఉద్యోగులు సరిగ నాడరించుట

అల్లాబాదులో నెహ్రూగారి ద్వితీయోపన్యాసము
అలహాబాదులో జరిగిన రెండవసారింగనభలో పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు తమ కారాగృహమున భవమును గూర్చి ముచ్చటించిరి. కమిషనరు మొదలు ఉద్యోగులందరూ గూడ నన్న కారాగృహమున గౌరవముగ నే చూచిరి. లక్షోచ్ఛేషాల లో సౌఖ్యకరమగు గదిని నాకిచ్చిరి. నాకేలోటును రాకుండ సౌకర్యముల జరిపిరి. వానిబాటు చుట్టూ అడవి మరల క్రేస్తముగ నుండెను.

కారాగృహమున అసహాయవాదుల స్థితి

కారాగృహమున దుండెడి అసహాయవాద మిత్రు లను పరిక్షించుట యను నగరమున ఉద్యోగులు పాలుప రుచు చుండిరిగాని శిక్షాకాలానికి ముగియవలయునని కాంగ్రెసు యుద్ధమున చేరని శిక్షితులగు అతని బంధుమిత్రులుగాని పూచీపదనవో నట్టివారిని తక్షణమే విడిచివేయటకు కారాగృ హోద్యోగులు సంసిద్ధులుగానుండిరి. అట్టి పూచీకత్తు ని నుద్దేశిం చి శిక్షితుల నేగాక నగరమున దున్నవారి బంధుమిత్రులను ప్రో త్సాహపరచుటకు గూడ ఉద్యోగు లుద్ద్యమించిరి నాతో మామోహనలాలను కార్యాలయము చెప్పిరి. అసహాయోద్యమము విఫలమైనదను నిం దని రాధారము. అసహాయోద్యమ సాధనములలో పట్టించుని తలచిన ఆజ్ఞోల్లంఘనము నింకను ప్రారంభింపనలేదే. అట్టివో దాని పూర్వసాసము లేల తుండ నసహాయోద్యమము విఫలమైనదని ఎటుల నుడువగలరే? అసహాయోద్యమము నశించినదను దుశ్చిప్తాయమును మిర్యం దును పెట్టుకొనవలదు. స్వరాజ్యభవమును మనచేతులతో మనము కట్టుకట్టిభాగ్యము లభింపకపోవుట యొకవేళ కటకానిది నను మన కల్యములచే నిండిన దృఢములగు పునాదులమైన గంభీర మగు స్వరాజ్యసాధనము తప్పక నెలకొనగలదని మీరు దృఢ ముగ నమ్మరునని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారునుడిచిరి.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘకార్యాలయము

అలహాబాదుకు మార్చుట

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి ఆదేశము

కాంగ్రెసు కార్యదర్శి పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు కారాగృహమును లగుటచే వారి ఆదేశము ప్రకారము కాంగ్రెసు కార్యాలయము బొంబాయినుండి అలహాబాదుకు మార్చబడెను.

* * *

గాంధీమహాత్ముని యుద్ధము

జాతి ద్వేష విరహితము

ఎఫ్. ఇ. జేమ్సుగారి లేఖ

కలకత్తాలో హిందీభాషయందు ప్రకటింపబడుచున్న భారతమిత్ర యను దినపత్రికకు కలకత్తాలో క్రైస్తవ యువజన సంఘ మందిరమునుండి ఎఫ్. ఇ. జేమ్సుగారి ను నాంగ్లేయుడు గాంధీ శిష్యునియనున (జూను 18) యీ లేఖను వ్రాసెను. గాంధీమహాత్ము డీక్రాల్ము వారిలో శ్రేష్ఠునిముద్ర; గా న న ట్టి పు రు వ వ త ం ను ని గూర్చి వ్రాయుటకు నాకు చాల సంతోషము కలుగుచున్నది. ప్రస్తుత పరిస్థితులను గూర్చి నిదానముగను శాంతముగను ఆలోచించిన వారందరూ నాతో నేకీభవించుట శిశ్యులు. మహాత్ముని రాజకీయాభిప్రాయము లెట్టివైనను వాని నెల్లరు నామోదించి జాతకపోయినను మహాత్ము డభిల ప్రపంచవాసులచే శ్రమింప

బడుటయు గౌరవింపబడునట్టియు పుణ్యక్షేత్రము డను సత్య మును మాత్రమెవ్వరును కాదనజాలరు. మహాత్ముని కార్యదీక్ష, అపాకగణ, అత్యధ్యుక్తి విషయసంపద, ఘనమగు మర్యాద, ధారాళప్రసంగము, ప్రశంసనీయుతుగు సౌఖ్యవర్తనము, ప్ర న్నట నిష్కాపట్యము, మున్నగు సుగుణములతో నాతనియందు మూర్తిభవించెనని యొప్పుకొనక తప్పదు. ఈ సుగుణ సంపద యే ఆతనికి జన్మ దారభ్యాసము నవ సంఘనాయక త్వము నకర్పిత నొసంగెను. ఒకటి రెండేండ్లలో మహాత్ముడు దేశీయుల భావములను పూర్తిగా మార్చి నొందింపగలిగెను. దేశీయులు మరల వెనుకకు పోవాలరు. ఒక వేళ నట్టిదృగ్ధర్మ కలుగవలసి వచ్చినను వెళ్ళేండ్లకు పిమ్మట గాని యిలాప్రకారము నట్టిదేదీయను జరుగదు. అధోగతికి పాలైన జాతి నాత డుద్ధరింప నమోకై యె. ఆత్మగౌరవమును పూర్తిగా మరచి పోయిన వీరలకు మరల నాత్మగౌరవమును నేర్పెను. వారి కా తడు మాత్రమ సంక్షేమమును బోధించెను. అతనిబోధనలలో జాతి ద్వేషమావంతియులేదని అంగీకరింపగల నను నిష్కర్ష గా తెలుప గలను. ప్రేమశ్రేయమును మూలధారముగా గొని సకలప్రపంచ మను మరల సంస్కరించుటయే అతని సకలమునని అతనిబోధ నలలకు స్పష్టమగును. నిరసనమునకు పశుబలముతో గూడిన దౌర్జన్యమునకు నత డెన్నడును తావియ్యనేలేదు. అతడు ద్వేష నిరసన పశుబల దౌర్జన్యములను త్యజించి, ప్రేమను, సహేతుక వాదమును, మంచిమాటలచే బోధించుటను సాధనములుగా నై కొనెను. ఇప్పుడు మహాత్ముడు ధైర్యవాలయం దున్నాడు. శిష్టు కాలమున గాంధీ మహాత్ముడు కారాగృహమునందు కావ లేను. భరతఖండ మాత్రమే నడుపబడి స్వాతంత్ర్యమును బడయ వలెను. అట్లు స్వతంత్రతప్పడనిన భరతఖండము అహింసాప్రేమా తత్వమును ప్రపంచమున కంతకును బోధించి ఆఖిల ప్రపంచము నుద్ధరింప వలెనని ఎల్లవారును కోరుచున్నారు.

ఎఫ్. ఇ. జేమ్సు.

గాంధీ - ప్రపంచ నాయకుడు

ఖద్దరువ్యాపకము

బొంబాయిలో గాంధీ పుణ్యదినోత్సవము

గిర్గామండల కాంగ్రెసుకుమిటీ యాజమాన్యముకింద గాంధీ పుణ్యదినోత్సవమును జరుపుటకు గత ఆదివారము సాయంకాలము మార్వాడీ విద్యాలయమునందొక బహిరంగసభ జరి గెను. "సావలలిఫార్ము" పత్రికాసంపాదకులగు జె. నట రాజగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి. సభ ముగియుట పూర్వము నటరాజగారు రిట్టుప్రక్కనివిరి:-

కాంగ్రెసు ఉద్యమాభిప్రాయము స్వరాజ్యసిద్ధికి బడ యుట అయినయెడల తమ కా ఉద్యమమునందు సానుభూతి యుండెడిది అని వంగరాష్ట్రపు ప్రాత గవర్నరు రొనాల్డుషే ప్రభువుగారిటీకు అంగీకారముతో పలికిరి. దేశ సేవ అంత ప్రధా నమైనదికాదు. కాంగ్రెసు ఉద్యమాభివృద్ధికి మూలకారణ మాం గ్లేయుని ద్వేషించుటయే అని అతడు చెప్పియుండెను. ఇది సర్వాబద్ధమని నేను రుజువుచేసెదను. గతపర్యాయ మిచ్చట సంతాపకరమగు అల్లరులు జరిగినప్పుడు నేను ముగ్గురు నలుగు రాంగ్లేయులను గాంధీ మహాత్మునిగద్దకు పిలుచుకొని పోతిని. వారిలో నొకరు మహాత్ముని ఆనెక ప్రశ్న లడిగి కట్టపడట ఈదేశములో నాంగ్లేయుల స్థానమెదియని అడి గెను. ఈప్రశ్న నడిగినప్పుడు మహాత్ము డీప్రశ్నకు ప్రత్యుత్త రము నొసంగినప్పు డచ్చట ముగ్గురునలుగు రాంగ్లేయు లుండిరి. మహాత్ము డిట్లు చెప్పెను.

"అంగ్ల సామాజ్యములో నుండుట నాకు ఇష్టమే. ఒక్క అంగ్లేయుడైనను భారతదేశమును విడిచిపో వలెనని నేను కోరను. వారు మాతోచేరి మామిత్రులవలె నుండవలెను గాని మాకంటె గొప్పవారమని తలచు చుండరాదు." గాంధీ మహాత్ము డీ ప్రత్యుత్తరము నిచ్చినప్పు డచ్చట కొంద రాంగ్లేయు లుండిరి. గాంధీ మహాత్ముడు పరమాత్ములను ద్వేషించ వలసినదని కాంగ్రెసు సిద్ధాంతముగా చెప్పలేదు. రొనాల్డుషే ప్రభువుగారి నిదానోపజము సత్యమూర మైనది. అని నేను తీవ్రముగ బలకరమని యున్నది.

వాతావరణస్థితి

1922-వ సంవత్సరం జూలై 21-వ బుధవారము.

జిల్లా ముఖ్య పగరములు	అల్పస్థితిలో ఉన్నది గత 24 గంటలలో	అధికస్థితిలో ఉన్నది గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో గాలి	గత 24 గంటలలో ఉష్ణోగ్రత
విజ్ఞాపనము	84.5	70.1	0.30	20.58	...
హైదరాబాద్	86.8	77.8	...	160.9	1.71
నీల్గిరి	...	...	...	...	...
దేవరము	86.9	81.2	...	10.80	6.22
పొంగులపల్లి	88.9	78.5	0.39	29.6	13.27
గోపాలపురి	88.8	82.4	...	4.00	0.67
భారత్	82.2	71.0	0.17	2.44	2.49
నికాబట్టు	95.5	81.1	...	0.94	2.61
కాకినాడ	96.6	80.1	...	1.0	1.09
మచిలీపట్నము	96.8	77.2	0.02	2.16	1.10
గుంటూరు	96.7	78.8	1.12	3.10	0.55
నెల్లూరు	101.4	77.1	0.03	1.58	0.56
మద్రాసు	97.2	77.4	0.15	1.71	0.44
కడపూరు	94.4	8.8	...	0.59	0.12
నాగపట్నము	97.0	79.0	...	1.67	0.85
పొంబయి	92.6	80.7	0.03	0.03	0.07
ట్రెంకోమరీ	92.4	78.3	...	2.27	...
కొల్కత్	86.6	76.1	0.27	5.84	0.98
తరువేంద్రము	79.8	74.7	0.06	5.75	4.40
కొచ్చిన్	79.8	73.6	0.99	10.57	10.41
కొల్కత్	81.4	74.3	0.61	8.34	17.79
మంగళూరు	81.1	72.6	1.88	16.21	11.72
మెరకూరు	70.2	61.8	0.15	8.72	9.81
కార్వార్	83.6	74.0	0.66	22.49	5.72
కర్నూరు	79.4	73.1	0.49	16.51	...
బొంబాయి	81.5	76.4	4.08	12.64	0.41
వైద్యార్	91.4	71.4	0.11	1.84	1.50
నైచూరు	91.8	68.9	0.05	1.74	0.76
అనంతపురము	94.9	76.1	...	1.23	0.15
బళ్లారి	93.3	76.2	...	0.09	1.40
కర్నూరు	90.6	75.4	...	0.61	1.26
కడప	94.4	74.9	0.24	1.88	0.67
హస్సాన్	83.0	64.8	...	0.23	2.97
తెంగుళూరు	81.8	64.8	0.12	2.67	0.24
కొడెకనూరు	65.2	53.3	0.38	3.7	0.17
ఉదకమండలము	64.5	52.7	...	2.34	3.09
కొయంబట్టూరు	87.0	71.6	...	0.26	1.10
యెలూరు	95.0	79.6	...	3.93	1.91
కలము	90.7	73.8	0.21	4.32	2.06
తిరుచనాపల్లి	97.9	80.0	...	0.60	0.37
తరువేంద్రము	98.2	78.8	0.06	0.92	0.17
మధుర	94.1	75.5	...	2.77	1.89
తిరునల్వేరి	...	...	...	0	0.55

అన్ని ప్రదేశములందును మబ్బులు అధికముగ నుండెను. పశ్చిమతీరము మైసూరులందు అర్ధ్రత మామూలుగ నుండెను. పర్యతప్రాంతములందు తక్కువ. మిగిలిన ప్రదేశములందు తక్కువ. మిగిలిన ప్రదేశములందు అధికము. సర్కారులు పర్యత ప్రాంతములందు వేడిమి అధికము. దక్కనునందు వేడిమిలో మార్పులులేవు. మిగిలిన ప్రదేశములందు తగ్గును.

వాతావరణపరిస్థితులందు యెక్కువ మార్పులు లేవు.

ఎన్. ఆర్. యు. సామూరు.

వాతావరణ కార్యములు

మూర్తి సత్యాగ్రహము.

ఇంక 14 మందికి శిక్షలు.

పూనా, జూలై 17:- పాడుకొండతరగతి మేజిస్ట్రేటు 14 మంది సత్యాగ్రహ వాలంటీర్లకు గత బుధవారము శిక్షలు విధించెను. 13 మందికి చెరిదికమానము కలిపి, ఒకనికిమాత్రము ఒకమానము విడిచివిధించబడెను రనడే, సతే, దేవారిగారలు మువ్వరు తామునిర్దోషుల మనివాదించిరిగాన, వారిమీదికినూ 19 వ తేదీని విచారింపబడును. సతారావాస్తవ్యులగు కరాండికారు, పరంజిపైగారలు సతే, దేవారిగారల పక్షమున కేసులను వాదించుచున్నారు. (బొంబాయి క్రానికల్.)

హిందీ ప్రచారము

క్రొత్త ఏర్పాటులు

వాప్రాధాన్యముననుసరించి ప్రయాగలోని హిందీసాహిత్య సమ్మేళన కార్యాలయమును మే 23, 24 తేదీలలో నొక సభ జరిగెను. దక్షిణములో హిందీ ప్రచారము పెట్టు జరుపవలయునని యాలోచించి ఈక్రిందితీర్మానములు ఆంగీకరింపబడెను.

౧. దక్షిణభారతములో హిందీ ప్రచారమును బాగుగ జరుపుటకొరకు దక్షిణభారతము రెండుభాగములుగా విభజింపబడవలయును (౧) ఆంధ్రభాగము (౨) తమిళ మలయాళ భాగము.

౨. ఒక్కొక్కభాగమునకును ప్రత్యేకముగా కార్యాలయములు ఉండెను. ఈ కార్యాలయములు ఆయాభాగములలో హిందీ ప్రచారములు చాల ఉత్సాహముతో జరుపవలయును.

౩. ప్రతిభాగమునకును ఒక్కొక్క కార్యదర్శి ఏర్పరచబడును. ఆ భాగములో హిందీ ప్రచారము జరుపుటయు, దట్టువనూలు చేయుటయు నతనిపని.

౪. ప్రస్తుతము మద్రాసు కార్యాలయమువారి దగ్గరనుండు భనమునుండి ప్రతిభాగమునకును ౧౦౦౦ రూపాయలు ఆహారాధనమునుండి మార్గశీర్ష మాసమునకు కాలవసిన ఖర్చుకొరకయ్యబడును. ఖర్చుకు కాలవసిన ఇతరదట్టుకు కార్యదర్శి ప్రచారకుల సహాయముతో కనూలు చేయవలయును.

౫. ఇదివరకు రాజమహేంద్రవరములో నాంధ్రుల కని యుండిన ఆశ్రమమువలె తమిళ, మలయాళ, కర్నాటక ప్రాంతములలోని వారలకని తెలుగుదబోవు హిందీ ప్రచారాశ్రమమును ౧౦౦౦ రూపాయ లిచ్చబడును.

౬. ప్రస్తుతము రాజమహేంద్రవరపు హిందీ ప్రచారాశ్రమమున నభ్యసించువారలకు తమంతట తాము ఆభ్యసించుటకు కాలవసిన హిందీ తెలిసినందున నిపుడు ఆశ్రమమును ఆపవచ్చును. అందులో నభ్యసించు విద్యార్థులకు నెట్లంబరులోగ ప్రచారకపరీక్ష అను పరీక్ష జరుపబడును. ఇతరులకుడ ఈ పరీక్షలో చేరవచ్చును. పరీక్షలో కృతార్థులైనవారికి యోగ్యతా పత్రము లివ్వబడును. ఆవశ్యకమై నప్పుడు వారు ప్రచారకులుగా నియమింపబడుదురు.

౭. దక్షిణభారతములోని సమస్త హిందీ ప్రచార కార్యమునకును అధిపతియై యుండును.

౮. శ్రీ వ్యాపీశేత శర్మగారు హరిహర శర్మగారితో కూడ మద్రాసులో నుండురు. వారు పరీక్ష పుస్తకప్రకాశనము మొదలగు పనిని చూచుకొందురు.

౯. మద్రాసులోని కార్యాలయము ఈరెండు భాగములను నిర్వహించు ప్రయాగ కార్యాలయమునకు జవాబుదారిగా నుండును.

౧౦. ప్రయాగ కార్యాలయము వారు ఏర్పరచు నియమానుసారము కార్యకాని సమితి పని జరుపవలయును.

౧౧. ఆంధ్రప్రచార కార్యాలయమునకు శ్రీరాంభగోపా శ్రీ వాస్తవగారు కార్యదర్శియై యుండురు. తమిళ కార్యాలయమునకు కార్యదర్శి త్వరగా ఏర్పరచబడుదురు. మదరాసు, } వారిహర శర్మ.
20-6-22.

నెరంపూరు నగరమందలి భారత జనపహర కర్మాగారముల క్యాకులు 8000 మంది 20 వ తేదీ ఉదయము సమ్మేళితి. తమబత్తెములో నూటికి 25 చొప్పున హెచ్చింపవలెనని వారు కోరిరి. ఇంకవరకు అల్లరు లేదు జరుగలేదు.

మద్రాసు కార్యరేషను

నిన్నటిదినము సాయంకాలము రిప్పును భనమునందు మద్రాసు కార్యరేషన్ సభ్యులు సమావేశమైరి. ౧౦. పి. త్యాగరాయశెట్టిగారు అధ్యక్షులు వహించిరి. వాదాపు 80 మంది కాన్సిలర్లు సభకువచ్చి యుండిరి. ఆరోగ్యస్థానిక సంఘసభ్యులగు డాక్టరు స్వామినాథుగారు మూడుగంటల వరకు రానందున వారిపేరు తొలగింపబడెను. సభల్లాబాదుషా గారి ఉపపాదనము ననుసరించి వీరు తిరుగ స్థానిక సంఘసభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

ఒక కేసు

కడచిన సంవత్సరము జానువారమున మాసికంపెనివారు కొకేసుచేసినట్లు నున్న తమ కార్యాలయమున ఒకవైపు లైను వేసి అందులొక ఆవరణము కట్టియుండిరి. ఇందులకు 8948 రూప్యములు ఖర్చుఅయిన దనియు, జనవరి 23-న తేదీ నుండి నూటికి లొమ్మిదివంతున రెడ్డితో కూడ ఆసలుమొత్తమును కార్యరేషను వారు చెల్లించవలయునని మాసికంపెనివారు సాలిసిటర్లు కేసు అందు పార్టుండివారి ద్వారా కార్యరేషనువారికి నోటీసు పంపియుండిరి ఈవిషయము సభయందు చర్చకు లేబడెను. మాసికంపెనివారు యాక్రిందివగతులను కోరిరి కమిషనరు తెలిపెను (1) ఆ ప్రదేశమునకు మట్టు కార్యరేషనువారు ఆవరణము కట్టవలెను. (2) కట్టడము ముగిసిన పిమ్మట దానినికంపెనివారి స్వాధీనము చేయవలెను. (3) ఈసందర్భమున ఉత్తర ప్రభుత్వరములను ఆస్తి మాన్యుకొనుటకు అగు ఖర్చులను కార్యరేషను వారు భరించవలెను. భూమిని కంపెనివారికి మాన్యుటకు మాత్రము సభవారు అంగీకరించిరి.

ఒక సందును మూసివేయుట

కొట్టెవునులో మూడువీధి జవాంగీరువీధి మధ్యనున్న చిన్న సందున మాసికేషనువలయుననియు అచ్చట న్యూస్పెపర్ అధికముగ జరుగుచున్నదనియు కమిషనరుగారు చెప్పిరి: ఖాన్ బహదరు ఉస్మాను తడికాచలం శెట్టిగారు యీ నూచనను బలపరచిరి. టి. వరదరాజులు నాయుడుగారు యీ సలహాను ఆక్షేపించిరి. కడపట కమిషనరు గారి సలహా ఆధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడెను.

పుట్టగరము నీటిసప్లయ

పుట్టగరము గ్రామముల ఉపయోగాగ్ధమై ఒక కోనేరు కట్టవలయుననియు, అందులకు కాలవసిన నీటిని మద్రాసు కార్యరేషను వారు సప్లయచేయవలయుననియు, ప్రభుత్వమువారిచ్చిన గ్రాంటులో కార్యరేషనువారివద్ద నిలువయున్న 11620 రూప్యములు ఇందుకోరకు ఉపయోగించవలయుననియు, వైదాపేట జిల్లాబోర్డు ఆద్యక్షులు ప్రభుత్వము వారిని కోరియుండిరి. ఈ సలహాను ఆక్షేపించుచు రెడ్డిపొల్లు నీటి యాకో నేటికి సప్లయచేయుట ముక్తము. కాదనియు, నిలువయున్న గ్రాంటు మొత్తమును తిరుగ నిచ్చివేయవచ్చుననియు కమిషనరుగారు చెప్పిరి. కమిషనరుగారి సలహాను భక్తవత్సలనాయుడుగారు ఆక్షేపించిరి గాని కడపట కమిషనరుగారి సలహా ఆధిక సంఖ్యాకులచే నామోదింపబడెను.

జి. యన్, అయ్యరు పతనమందరము

జి. యన్. అయ్యరు పుస్తకభాండాగారము కలనమందరము నిర్మించువిషయమై కార్యరేషను వారు ఆలోచించి ఇందులకు తగుసలమును నిర్ణయింపవలయు నని స్థానిక సంఘము

వారిని కోరియుండిరి. తిరుగిక్కేటిలో వైకాపుస్కోటా, వీరరాఘవ మొదలి వీధి కలియుక్తమున నున్న ప్రదేశమున యీ పతనమందరభవనము నిర్మింపవలయునని స్థానిక సంఘమువారు సలహా ఇచ్చిరి. ఈ సలహా ఆమోదింపబడెను.

ఎల్క్వి కలు ఇంజనీయరు

ప్రస్తుతము తాత్కాలికముగ పనిచేయుటకు నియమింపబడిన ఎల్క్వి కలు ఇంజనీయరు వారి కార్యాలయోద్యోగులను ప్రస్తుతపు జీతములవైననే వర్మనెట్టు చేయవలయునని (మన్యు)స్థానిక సంఘమువారు సలహా ఇచ్చిరి. ఎల్క్వి కలు ఇంజనీయరునమాత్రము ఖాయపరచి ఇతర ఉద్యోగులను పెంపకరీప్తాపున చేయుట యుక్తమని కమిషనరుగారు అభిప్రాయపడిరి.

750 రూప్యముల జీతములపై ఎల్క్వి కలు ఇంజనీయరును ఉంచుకొనుటకు మనశ్చక్తి కలవా అని డాక్టరు కమాతు గారు ప్రశ్నించిరి. ఎల్క్వి కలు ఇంజనీయరుగ పనిచేయుచున్న కృష్ణ స్వామిశెట్టిగారు ఇంగ్లాండునందు చాలకాలము పరిశ్రమ చేసి రినియు ఈవిషయములందు చక్కని అనుభవము కలవారనియు, వారిని ఖాయపరచుట యుక్తమని తిరువల పిల్లెగారు చెప్పిరి. కొంతచర్చ జరిగినపిమ్మట మొదటితీర్మానము ఆమోది. పబడెను

మునిసిపలు పరిపాలనము

డాక్టరు అశ్వదనాదారుగా రీక్రింది తీర్మానము పాదించుట.

“ప్రస్తుతము మునిసిపలు పరిపాలనమునకు సంబంధించిన నివరములు ప్రజలకు కొంచముకూడ తెలియదు కావున మున్సిసిపలుచట్టములందలి పన్నులు విధించుటకు సంబంధించిన ముఖ్య నిబంధనలను తెలుగు, అరబున భాషాంతరీకరణ మొనర్చి అచ్చుత్తించి స్వస్థవెలకు విక్రయించవలెను.”

హిందుస్థానీ భాషయందుకూడ తర్జుమా చేసి ప్రచురించుటయు కనుని జి. వానానాస్వామిశెట్టిగారు చెప్పిరి. ఈ ప్రయత్నములను ఉచితముగ పంచివెట్టవలయునని స్వామి వెంకటాచలంశెట్టిగారు సలహాఇచ్చిరి. పుస్తకమువెల వైసాకన్న మించకూడదని తనికాచలంశెట్టిగారు రాక సహజ ముపపాదించిరి. సవరింపబడిన తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

ఒక క్రొత్తవైద్యశాల

వ.వ.భాగ్వాన్ గార్లు వాస్తవ్యుల ఉపయోగాగ్ధమై ఒక వైద్యశాల అచ్చట స్థాపించవలయు ననియు 1922-23 సంవత్సరపు బడ్జెటునందు ఇందుకోరకు కొంతమొత్తము ప్రత్యేకించవలయు నని డాక్టరు అశ్వదనాదారు గారి తీర్మానము పాదించిరి.

ఈ తీర్మానము సభవారిచే ఆమోదింపబడెను.

ఇప్పటికి 6½ గంటలయ్యెను. సభ ఆపుదల చేయవలయునని తనికాచలంశెట్టిగారు రుపకా దించిరి.

ఈ ఉపపాదనము ఆమోదింపబడినది తిరుగ రాబోవు మంగళవారము సాయంకాలము సభ సమావేశ మగును.

(3081) "కత్తికట్టలు"

వెదకత్తి గల్లి గజము పొదుగు కలవి. సాగవైచి.
1-కి రూపు 4-8-0.
దజను కొనువారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజిఖర్చులువేరే
వలయువారు అర్డరుతో ఒకరూపాయి అడ్వాన్సు
పంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో
కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc.
వెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
టెలిగ్రాఫిక్ అడ్రెసు: "ఇంద్రప్రస్థ" వెద్దాపురం.

POLINES
GONO MIXTURE

18 సంవత్సరముల నుండి చాలప్రసిద్ధి జెందినది.
బొవధము గోరేయ మొదలగు అన్నివిధములైన
ములకు గ్యారంటీగా చెప్పబడినది. ఇది నువనసిద్ధమైన
వనమూలికలచేత మాత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక మో
తాడు నేవించిన ఉపశమనము ఇచ్చును. 12 గంటల కాలములో
వ్యాధిని ఆపును. అయిదు గోజులలో వ్యాధిని నిర్మూలము చే
యెను. ఇంతకు మించి వ్రాయబనిలేదు. ఒక సీసామందు తెప్పిం
చుకొని నేవించినపిదప గోజులకే అనుభవముమీద గుణమును
తెలియగలదు. పోస్టుచార్జితో సహా బుడ్డి 1 కి రు 8-7-0
రెండింటికి రు 6-10-0 మూడింటికి రు 9-12-0 మాత్రమే.
[8458] ఉత్తరములు యంగ్లీషులో వ్రాయుట యుచితము
D. polines & Co.
Chemists, No. 5 Hanuman Roy Lane
Calcutta

పాండు రోగము

జ్వరములు

నెట్టవల్ల

టానిక్ వైన్

నిస్త్రాణ

బలహీనత

డబ్ల్యు.స్మిత్ అండు కో., (లిమిటెడ్) మౌంటురోడ్డు, మదరాసు.
W. E. Smith & Co., Ltd, Mount Road Madras.

ఆంధ్ర పత్రిక

1922-వ సం॥ జూన్ నెల 21-వ తేది

బుధవారము

ఆంధ్ర దేశము - ఖద్దరు

శ్రీ॥ ఉద్ధతే దాత్య నాత్మానం నాత్మాన మకసాకయేక్
ఆత్మైవ హ్యత్మైకో బంధు రాత్మైవ కిపు రాత్మయః॥

ఆంధ్ర దేశము ఖద్దరునిర్మాణమునందు జూపిన చాకచక్యము నిందాస్తోత్రములకు గారణంబై నది. గాంధీమహాత్ము డసహాయోద్యమారంభమునుండి యును రాటపురేక్షిని ఖద్దరుప్రభావమును ప్రతిపాదించినను విజయవాడనిర్మాణవిధానము ఖద్దరునకు ప్రాముఖ్యత నొసంగినది. ఆంధ్రులు విజయవాడ సభాసంతరము మహాత్ముని యాదేశానుసారముగ ఖద్దరు నిర్మాణమునకును ధారణమునకును బరమోత్సాహముతో బానుకొని అసహాయోద్యమ వ్యాపనమును జేయగలిగిరి. విజయవాడనామము భారతదేశమునం దంతటను వ్యాపించినది. విజయవాడ ఖద్దరునకు ముఖ్యస్థానముగ బేరొందినది. వివిధప్రాంతములవారును విజయవాడనుండి ఖద్దరునుకొని వ్యాపారమునుజేయుట కారంభించిరి. విజయవాడయందు ఖద్దరు దుకాణములు శరవరం పరలుగ బుట్టినవి. వైశ్యులు బ్రాహ్మణులు ఖద్దరు బట్టలకొట్టను బెట్టి స్వదేశాభిమానమునకు ధనార్జనమును జోడించి మంచిలాభమును బొందుచుండిరి. బొంబాయివర్తకులు స్వయముగ విజయవాడయందు ఖద్దరుదుకాణములనుబెట్టి బట్టల నెగుమతి చేయుచుండిరి. బొంబాయివర్తకులు మిల్లునూలును తెప్పించి తుని వారంగలు పొందూరు మొదలగు స్థలములందు బట్టలను నేయించి మాయఖద్దరును వ్యాపింపజేసి ధనము నార్జించుచుండిరి. ఆంధ్ర దేశమునందలి వర్తకులును బొంబాయివర్తకుల మార్గము నవలంబించుచు మాయఖద్దరును నమ్ముచు లాభమును బొందుచుండిరి. విజయవాడయందు దవలంబించిన మార్గము నె ఖతరప్రాంతములవారును నవలంబించి ధనార్జనమును జేయుటకు గడంగిరి. ఆంధ్రపత్రికయందు దీ మోసమును వర్ణించుచు లేఖలపూడప్పుడు ప్రచురింపబడినవి. విజయవాడయందలి కాంగ్రెసుసంఘమును ఖతర కాంగ్రెసుసంఘములును బట్టలను పరిక్షించి శుద్ధమైనఖద్దరును బంపుట కేర్పాటులను జేసినను బొంబాయి వర్తకుల వ్యాపారలోభమువలనను నితర వర్తకులలోభము వలనను నీ యేర్పాటులు బాగుగ నెఱ పేరుటకు పిలుగలుగలేదు. బొంబాయి వర్తకులు వేలకూప్యముల వస్త్రములను గొని కాంగ్రెసుసంఘములను ప్రమాణవ్రతముల నియ్యమని నిర్బంధించుచుండిరి. తుద కాంధ్ర దేశపు ఖద్దరు కలితీఖద్దరు నపఖ్యాతి గలిగినది. పనిని జేయువారలె నిందాస్తోత్రములకు జాలగుట సహజము. ఏమియును చేయకను నూరకుండువారల కేప్రమేయమును గలుగదు. ఆంధ్ర దేశమునందు ఖద్దరు నిర్మాణమునకు విశేషావకాశము లుండుటవలననే మోసమునకును నిందలకును శనకాశములు గలిగినవి. ఇప్పుడైనను నీయపవాదములను బోగొట్టి ఆంధ్ర దేశపు ఖ్యాతిని గాపాడుకొనుటకు నాయకులు వర్తకులు ప్రజలు ప్రయత్నించవలసి యుండురు.

ఖద్దరు వ్యాపనము

స్వరాజ్యమునకు ఖద్దరు వ్యాపనము మూలాధార మని జాతీయనాయకు లంగీకరించుచు వ్యాపనమునకై పాటుపడుచున్నారు. అస్సాము బీహారు పంజాబురాష్ట్రములు దధికవ్యాపన ముండియున్నను కేసించిన రాష్ట్రములకంటెను నాంధ్రరాష్ట్రమునందు ఖద్దరు వ్యాపన మధికముగ గలదనుట నిర్వివాదాంశము. ఆంధ్ర దేశమునం దేప్రదేశమునకు బోయినను ఖద్దరు ప్రత్యక్షముగ గోచరంబగుచున్నది. ప్రజలు సుభా సుభ కార్యములందు చేతనూలుబట్టలను ధారాళముగ వాడుచున్నారు. ప్రత్తిపంట రాటములు మగములు ప్రజాశీలము ఖద్దరువ్యాపన కనుకూలముగ నున్నను ఖద్దరువ్యాపకము దగినరీతిని జరుగుట లేదు. ప్రత్తియెగుమతియగుచున్నది. రాటములు మూలపడి యున్నవి. మగములు మిల్లునూలుకు వినియోగపడుచున్నవి. ప్రజాశీలము పరావలంబనము నవలంబించినది. కాని ఈ పరిస్థితులు సులభముగ మార్గగలవని గతసంవత్సర వ్యవహారములు విశదము చేసినవి. ఒక సంవత్సరము లోపలనే సన్నబట్టల కభ్యాసపడిన ప్రజలు రాటములను నెలకొలిపి ముతకబట్టలను గట్టుట కుపక్రమించునపుడు ప్రజాశీలమునందు గలిగి. మార్పును ఖద్దరు వ్యాపనమును సువ్యక్తము లగుచున్నవి. ఆంధ్ర దేశమునందన్నిప్రాంతములందును ఖద్దరు నిర్మాణము సులభ సాధ్య మని వ్యవహారానుభవమువలనను విశదమగుచున్నది. రాటములమీదను పొందూరు సన్ననూలును వడకగల స్త్రీ లాంధ్ర దేశమునందు చాలమంది గలరు. వ్యవసాయవృత్తియే ప్రధానమైన రాష్ట్రమునందు రాటములవాడుకను ప్రజలు విడువకను వ్యాపింపజేయుట సుకరము. ఆంధ్ర దేశమునందు ఖద్దరు నిర్మాణమునకు గల యవకాశముల నిపుడు స్థాపించిన ఖద్దరుసంఘములు విశదము చేయుచున్నవి. రాజమహేంద్రవరము, ఏలూరు, గుంటూరు, నెల్లూరు, ఒంగోలు, కర్నూలు, తాడిపత్రి, కాకినాడ మొదలగు పట్టణములందు రూ 50,000 మూలధనముతో ఖద్దరు నిర్మాణసంఘములు స్థాపింపబడినవి. బందరు, కవులవరము, అంగలూరు మొదలగు ప్రదేశములందు ఖద్దరుపని బాగుగ జరుగుచున్నది. కవులవరమునందలి జాతీయ నేత పరిశ్రమాలయమువారి రితవరకును రూ 15,960 లను అంగలూరు గాంధీ నేతపరిశ్రమాలయమువారు రూ 10,000 లను వ్యయము చేసిరి. బందరునందు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలయందు ఖద్దరు నిర్మాణమునకు రూ 25,000 లు వ్యయము చేయబడినది. తాల్లూరి శ్రీరాములుగారు కవులవరమునందు రూ 20,000 లను వ్యయముచేసి ఖద్దరుపరిశ్రమాలయమును నిర్మించి కార్యారంభమును జేయుచున్నారు. బ్రహ్మపురము, విజయనగరము, కాకినాడ, రాజమహేంద్రవరము, పెద్దాపురము, నరసాపురము, భీమవరము, ఏలూరు, బెజవాడ, తెనాలి, పొన్నూరు, మంగళగిరి, మాచెర్ల, గుంటూరు, ఒంగోలు, నెల్లూరు, కనిగిరి, తాడిపత్రి, నంద్యాల, కర్నూలు మొదలగు స్థలములందు వేలకొలది రూప్యములు ఖద్దరు నిర్మాణమునకు వినియోగింపబడినవి. దేశమునందంతటను వందలకొలది గ్రామములందు చేతనూలును వాడెడి మగములు గలవు. ఆంధ్ర దేశ పరిస్థితుల నభివృద్ధిచేయుట కవకాశములు విశేషముగ నున్నను ద్రవ్యాభావముచేతను నిర్మాణాభావముచేతను, పని తగినరీతిని జరుగుటలేదు. లక్ష్మీ తీర్థావము ననుసరించి ఆంధ్ర దేశము ఖద్దరునిర్మాణమునకు యావచ్చుకీని వినియోగించుటకు ఫమ

య మాసిన్నమైనది. ఆంధ్ర దేశమునందు ఖద్దరు నిర్మాణమునకు వలయు నుత్సాహము సాధనసంపత్తియును ప్రబలియున్నను ధన మవసర మని శ్రీయుత ప్రకాశం పంతులుగారికి చేరిన దరఖాస్తులు విశేషము చేయుచున్నవి. ఖద్దరు నిర్మాణమున కాంధ్రరాష్ట్రము ఖద్దరునిధినుండి పొందగల ధన సహాయ మాంధ్రులు చేసిన ప్రయత్నములమీద నాధారపడియుండు నని జమ్మాలూలు బజాజగారు ప్రకటించిన లేఖవలన విదితమగుచున్నది. జమ్మాలూలుగారు లక్ష్మీదాసు పురఃపోత్తముగారిని ఖద్దరు నిర్మాణాధికారినిగ నియమించిరి. వేరొకచోటను ప్రకటించిన లేఖవలనను పురఃపోత్తమ దాసుగారు మధురాదాసుగారు జూను 28 వ తేది ప్రాంతములకు ఖద్దరుసాధనములను పరిశీలించుట కాంధ్ర దేశమునకు రాగలరని తెలుపుచున్నారు. మధురాదాసుగా రాంధ్ర దేశమునందు పరిస్థలములను మాత్రము తనిఖీ చేయుదురు. మధురాదాసుగారు చూడదగిన స్థలములను నిర్ణయింపవలయును. ఖద్దరు నిధినుండి సహాయమును బడయగోరెడి వారందరును వెంటనే వారుచేసిన పని వివరములను సహాయమును డెలుపుచు దరఖాస్తులను బంపుకొనవలయును. జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘములు వారి జిల్లాయందు బాగా పని జేయుచున్న సంఘముల పనిని వారికి జూపుటకు ప్రయత్నములను జేసిన మధురాదాసుగారి పని సులభమగును. మధురాదాసుగారితో కా. నాగేశ్వరరావుగారు కాని దేశానుభవముగల మిత్రుకరు కాని సంచారము చేయవచ్చును. అనంతర ముప సంఘసభ్యు లాంధ్ర దేశమునం దొకస్థానమునకు రాగలరు. అనుభవము గల కాంగ్రెసుసంఘములు ఖద్దరు వ్యాపనమున కాంధ్ర దేశమునకు గల సాధక బాధకములను వెంటనే నిర్ణయించుట కార్యసిద్ధి కవసరం బగుచున్నది.

ఖద్దరు లక్ష్యము

ఖద్దరు లక్ష్యము స్వరాజ్య లక్ష్యము. సారతంత్ర్యలక్షణమైన విదేశనస్త్రధారణము పోగొట్టి త్రికరణశుద్ధిగ స్వాతంత్ర్యలక్ష్యమును గలుగజేయుటకు ఖద్దరు పరమసాధనముగ నున్నది. ఖద్దరు నందు స్వదేశస్వరూపము ప్రత్యక్షముగ నున్నది. రాజకయోధికసాంఘికసమస్యలను స్వాతంత్ర్యసహస్యయే నిర్ణయింపవలయును. పరసహాయచేతీతములైన ఉపన్యాసములు శాసనములు ప్రార్థనలు స్వాతంత్ర్యమును గలుగజేయవు. ఆత్మావలంబనముగల స్వయం సహాయమే స్వరాజ్య సాధనము. భారత హృదయమునందు స్వయం సహాయమును స్థాపించుటకు ఖద్దరుకు మించిన సాధనములేదు. ముప్పదికోట్ల జనసంఖ్యయే ఈ సాధనశక్తిని బోధించుచున్నది. ఇందు హింసలేదు. దార్జన్యము లేదు. సంక్షోభము లేదు.

కేవలము సత్కాశ్రయమైన యాత్మశక్తి మాత్రము సాధనముగ నుండగలదు. జనసామాన్యమునకు సాధ్యమైన ఖద్దరుమూలమునను స్వయంసహాయదీక్షనునాంధ్రలోకమునందువ్యాపింపజేయుటకు కాంగ్రెసుసంఘము లేర్పాటులనుజేసి యాంధ్రుల ప్రతిష్ఠను గాపాడుకొనవలయును. ఆంధ్ర దేశపు ఖద్దరునకు గలిగిన యవకీర్తిని బోగొట్టుటకు కాంగ్రెసుసంఘములు ఖద్దరునిర్మాతలు ఖద్దరువర్తకులు పాటుపడి పరిశుద్ధమైన ఖద్దరుమూలమునను గాంధీ మహాత్ముని సంకల్పమును సఫలము చేసి భారత జాతీయోద్ధరణమునకుయావచ్చుకీని వినియోగించి ధన్యవాదములకు బాత్రతను గడించుదురు గాత! మధురాదాసుగారికి ఖద్దరునిర్మాణమున కాంధ్ర దేశమునకుగల సాధనసంపత్తిని వ్యక్తముచేసి తగిన సహాయమును బడయుటకు వెంటనే ప్రయత్నించుదురని నమ్ముచున్నాము.

పదివత్సరముల పరిమితి

పదివత్సరములగడువు ముగిసినపిమ్మట, పార్లమెంటరీ విచారణసంఘముకంటే ఏవ్వడి, భారతీయులు సంస్కరణములలో నెంతవర కనుభవము బడసిరో, ఎక్కుడు అర్హతలను సంపాదించుట కెంతవర కర్హతగాంచిరో విచారించునని, జాయింటు కమిటీవారు సూచించియుండిరి. ఆ విచారణలో, భారతీయు లర్హతను గాంచలేదని నిర్ణయించి, ఇప్పటి సంస్కరణములనే ఇంకను కొనసాగింపవలయునని తెలుపవచ్చును. లేక ఇంకను వెనుకకుగాని, లేక ముందుకుగాని పోయెడి ఏర్పాటులను సూచింపవచ్చును. ప్రస్తుత సందర్భముల బట్టి చూచిన, పదివత్సరముల గడువు దాటినపిమ్మట నయినను అనుకూలముగు సంస్కరణములు లభించునను నాశ కెడము లేదు. ఈ యనుమానము మన మితవాద సాదరులకు గోచరింపక బోలేదు. పనిజేయ నిద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము విఫలమగుటనొక సాకుగ తెలిపి, భారతీయులు స్వపరిపాలనమున కనర్హుని పార్లమెంటుసభవారు నిర్ణయించుచో, సంస్కరణములను నమ్ముకొనిన వారి దర్శి ఎటులుండులో, వర్తింప నవసరములేదు. అందుచే పదివత్సరముల గడువుదాటకముందే, ఇంకొక మెట్టు నెక్కింపవలయునని వారిపుడు గోరుచున్నారు. అరల్ విటరుట నుగారు మాత్రము, గడువునకు ముందు సంస్కరణములలో మార్పు గలిగింప వీలులేదని స్పష్టముగ సూచించియుండిరి. సివిలుసర్వీసు యుద్యోగులు 1924 సంవత్సరము మార్చి నెలలోపల ఉద్యోగమునందుండుటో, లేక పెన్నను దీసికొనుటో నిశ్చయించుకొనవలసియుండెను. సంస్కరణములవలన నష్టము కలుగుటకు మారుగ, వేతనములందేమి, పెన్ననులందేమి, పలకుబడియందేమి, స్వాతంత్ర్యమునందేమి, తమకు మిగుల లాభము గలుగుచున్నదని, సివిలుసర్వీసు యుద్యోగులు గ్రహించిరి. ఉద్యోగములను విడిచి లేచిపోయెద మను బింకమునువదలిరి. తమ యిచ్చవచ్చినపుడు ఉద్యోగమును చాలించుకొని పెన్ననుబడయుట కవకాశముండవలయుననియు, నిర్ణీతదినము నందుచే తొలగింపవలయుననియు ఆదేశము సలుపసాగిరి. ఈ యాదేశమును పీలు ప్రభువుగారు గౌరవించి, గడుపుదినమును తీసివైచిరి. ఇప్పుడు సివిలుసర్వీసు వారు తమ యిష్టమున్నంతవరకు కొలువులోనుండవచ్చును. ఎప్పుడు తమకు బనిలేదనితోచిన, అప్పుడు హెచ్చయిన పెన్ననులను హాయిగ ననుభవించుచు, అనుకూలముగు చోటుల మరియొక కొలువులో బ్రవేశించి లాభము బడయవచ్చును.

హిందూదేశము ఇదివరకు భరించుచున్న బరువులకు దోడుగ, స్వేచ్ఛాయుద్యోగుల పెన్ననుల బరువు నికమీద నధికముగ మోయవలసినవచ్చును. ఇదంతయు ఎందులకు? మాంటుఖర్డు సంస్కరణములను సివిలు సర్వీసువారంగీకరింపనందులకు! న్యాయ మేమనిన, ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువులను పాలించుచుండవలయును. వానిప్రకారము నడిచి తీరవలయును. ప్రభుత్వవిధానము లీరితిగనే యుండవలెనుగాని, వేరొకరితిగ నుండగూడదని తెలుపుటకు, సేవకుల కధికారము లేదు. ప్రజలకు సంస్కరణములనిచ్చుట తమకు బనికీరానిచో, సివిలుసర్వీసు యుద్యోగులు తమకు ఇష్టములేని పరిపాలనము క్రింద సేవజేయుటను మానుకొనవచ్చును. అంతియగాని, నూతనవిధానమునకు ప్రాతికూల్యము వహించినందులకు బహుమానముగ, వారు హెచ్చు పెన్ననులను కోరుటట్టిసబబో యూహింపవచ్చును.

భారతీయు లిటుల బలికియుండినచో, వారు రాజద్రోహులగుదురు విప్లవకారు లగుదురు. సంస్కరణము లారంభమయి నాల్గుసంవత్సరములు గడచినపిమ్మటగూడ సివిలుసర్వీసుయుద్యోగులు తమ కర్తవ్యమును నిర్ణయించుకొనజాలరనుట పరిహాసాస్పదము. కాని, పీలుప్రభువుగారు ఆన్యధా భావించి సర్వీసుయుద్యోగు లెక్కువపట్టిన నష్టము పెన్ననులను దీసికొనుట కవకాశ మొసగిరి. పదివత్సరములకుపిమ్మట, విచారణసంఘ మేర్పడి విచారణసలిపి, ప్రజల అర్హతావర్హతలను నిర్ణయించినపిదప, అభివృద్ధిసూచకములగు సంస్కరణములను ఆసంఘము వారు సూచించుచో, సివిలుసర్వీసువారు తమకర్తవ్యము నప్పటికి నిర్ణయించుకొనగలుగుదురు కాబోలు! కామచ్యుసభలో హాగ్ గారి పశ్చిమ జవాబు చెప్పుచు, విన్టరుటనుగారు దెలిపినసంగతులు ఈ యభిప్రాయమును బలపరుచుచున్నవి. 1924 సంవత్సర పరిమితి నే నిలుపుచో, ఉద్యోగు లనేకులకు భావిపితి తెలియదనియు, ఏమియు తెలియకముందే వారు రిటైరు గావలసినవచ్చుననియు, అందుచే సివిలు సర్వీసు యుద్యోగులకు తగు అవకాశ మిచ్చుటకు గడువుదినముతీసి వేయబడెననియు, విటరుటనుగారు స్పష్టపరిచిరి. మరల నెక్కుడు సంస్కరణములను ప్రసాదించవలయునని, పార్లమెంటుసభ గ్రహించెడితరుణ మాసన్నమగునప్పటికి, సివిలుసర్వీసుపోరాటము మరల ప్రారంభమగును. క్రొత్తసంస్కరణములను విఫలపరుచుటకు, వారప్పుడు మరల బూనుకొనవచ్చును. ఈ లోపున వారిపెన్ననులను, జీతములను ఇంకను ఎక్కువజేయవచ్చును. విటరుటనుగారు కామచ్యుసభలో నిటీవలజేసిన ప్రసంగమునందు, సివిలుసర్వీసువారికి గల యాకర్షణములన్నియో తగ్గిపోయెననియు, సుఖజీవనమునకు వారికి వచ్చెడిరాబడి చాలాటలేదనియు, విచారించిరి.

పయోనిరుపుత్రికకు దెలిసిన వృత్తాంతముబట్టి పీలుప్రభువుగారి నిర్ణయము సివిలుసర్వీసునకేకాక, అఖిలభారతవర్షమునకు సంబంధించిన సర్వీసుల కన్నిటికిని వర్తించుననియు, పదివత్సరములకు పిమ్మట జరిగెడి విచారణ పర్యంతము ఇట్టి పాకర్వమును వారనుభవింపవచ్చుననియు దెలియనగును. సివిలుసర్వీసువారలేగాక, మిగిలిన సర్వీసుయుద్యోగులందరు హిందూదేశపుడబ్బుతో నూతనపాకర్వముల ననుభవింపగలరు. పీలుప్రభువుగారి నిర్ణయముజూచిన, పదివత్సరములకు పిమ్మటనయినను ప్రజల కనుకూలమగు సంస్కరణములు చేకూరునని దోచదు. బరుల దయాధర్మములపై నాధారపడియుండెడి వాగ్ధితి ఎప్పుడును ఈతీరుననే యుండును. హిందూదేశమునకు పార్లమెంటు సభ వారు పెట్టినదే భీష్మ మగును. అయ్యగహము వచ్చిన, వారు రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము నీయవచ్చును. లేకున్న దానినిసయితము ప్రసాదించక, ఇప్పటి కన్నను వెనుకకుబోవచ్చును. అందుచే పరాశ్రయభావమును జాతీయవాదులేగాక మితవాదులు సయితము ఎంతవరలో తొలగించుకొనిన సంతక్రేమసంస్కరము. పరాధీనతవలన గలుగు చెడుగులు మితవాదులకు సయితము తెలిసినవచ్చుచున్నవి. స్వరాజ్యము నేమిసిద్ధించిన, అందలిసుఖము ననుభవించుటకు, జాతీయవాదులకన్న మితవాదు లెక్కుడు ఆతురముగ నున్నారు. కాని, స్వరాజ్య సిద్ధికై స్వశక్తిని వినియోగించి, ఈప్రయత్నములో తటస్థించెడి విఘ్నములను కష్టనిష్ఠురములను దాటుటకు మాత్రము, వారు సంసిద్ధులుగ లేరు. పీలుప్రభువుగారి నిర్ణయమును విటరుటనుగారి ప్రసంగమును, న్యాయుండియా పత్రికను సయితము కలవరపెట్టినవి. జస్టిసుపత్రిక గూడ వీనివలన కలతజెందినది. ద్వంద్వప్రభుత్వ పద్ధతి తలచినంత

విజయము బడయలేదనియు, మంత్రుల అధికారము చాల సంకుచితముగనున్నదని వారే మొరలిడుచున్నారనియు, సర్వీసుయుద్యోగులకును మంత్రులకును గల సంబంధము వాంఛనీయముగ లేదనియు, మంత్రులవరము జేయబడిన శాఖల నభివృద్ధిగావించుటకు వారికి ధనము లేకున్నదనియు, మెట్లను ప్రభువు నిర్ణయము మద్రాసు మంత్రులకు మరింత కష్టము తెచ్చిపెట్టెననియు, ఈ సంగతుల నన్నిటిని బాగుగ గుర్తింపకుండనే విటరుటనుగారు సంస్కరణములలో మార్పుజేదని తెలుపుట భావ్యముగ లేదనియు, నియోజకవర్గమును ప్రభోధింపవలెనను హితము ఆచరణయోగ్యము కాదనియు, ప్రపంచములో నే దేశమునందును ప్రజాసామాన్యము రాజకీయాధికార విషయములందంతగ శ్రద్ధవహించుటలేదనియు, పదివత్సరముల గడువు వరకు హిందూదేశము ప్రస్తుత సంస్కరణములతో తృప్తి జెందియుండదనియు, జస్టిసుపత్రిక వాయుచున్నది. తృప్తిజెందనిచో నేమిజేయవలయును? రీడింగు ప్రభువుగారి సంగతిని ప్రభుత్వకార్యదర్శికి తెలుపవలయునని కోరవలెనట. రీడింగుప్రభువుగారు తెలిపినంత మాత్రమున వ్యవహారము చక్కబడునా? కిలాఫాత్ వ్యవహారము విషయమునను, అధినివేశ రాజ్యములందలి భారతీయుల విషయమునను ఇండియాప్రభుత్వమువారు గావించిన విన్నపముల ఫలితమేమయ్యెనో, తెలిసిన సంగతియే. “బిటీషు ప్రభుత్వమునకు లోబడిన యొక శాఖ” వారి సలహానొగ్గిరించి, పార్లమెంటుసభయు బిటీషు మంత్రులును వెనుకటి నిర్ణయములను మార్చుకొందురా? ఇకనయినను, మితవాదులు నిజసందర్భములను గ్రహించి, స్వశక్తిని నమ్ముకొని పరాశ్రయబుద్ధిని విడనాడి, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికై పాటుబడుట ధర్మము గాదా?

వేల్పుయువరాజు స్వగృహముచేరుట.

రాజప్రతినిధి తృప్తివార్త.

సింహ, జూన్ 20:— 1916 తేదీని రాజప్రతినిధి వేల్పు యువరాజుగారి కిట్లు తృప్తివార్తను బంపెను:—“మీ యువరాజుగారి మీ స్వగృహముచేరి తిరిగి మీ కత్తిపీఠములగు బాల్లిసాగ్స్ భావ దంపతులతో కలిసి యున్నారని భారతదేశము, ప్రభుత్వము, సంస్థానాధిపతులు, ప్రజల కందరికి విశేషానందము కలిగినదని తెలుపుట నాకు సంతోషముగ నున్నది. విద్యావిజ్ఞానమునందు నిరంతరము మీ కత్యుత్సాహముండుటనుజూచి చాలా తృప్తిగ నున్నాము కలిగిన విషయపుష్కలముగ రాజభక్తితో ముపుచున్నాము. మీ సానుభూతి సామాన్యసేవకు విజయమును బడయు లిగినది. మీరీ దేశమునకువచ్చిన విషయమును మేమెన్నటికి మఱచజాలము.”

ఒకపత్రికా సంపాదకునిపై మాననప్రభు కేసు

గౌహతి, జూన్ 20:—బోర్నాలన్ కడ దివిజ్జా పోలీసు అసిస్టెంటునూపరింటెండెంటు డబ్ల్యు హెచ్. కాల్యడ్ గారు డిబ్రుగారు నందలి ఆస్సామియా పత్రికా సంపాదకుడు, ముద్రాపకులపై చేసిన నమాననప్రభు కేసులో కామరూపపుడి పూర్వ టీక మిషనరీ ఇంటి వల తీర్పుచెప్పెను. కాల్యడ్ గారు కొందరు సూక్ష్మాసేవకులతో గూడ సుందరీదియా ఆసు గ్రామమున కీవత్సరము జనవరి 18 క తేదీని వెళ్ళెదననియు, పనితీర్థములలోపలి కఠిడు ప్రవేశించెననియు ఆ వార్తాపత్రికలో ప్రకటింపబడెను. కాల్యడ్ గారికి సర్వాబధిపతి 500 వ సెక్షనుక్రింద కేసుచేసిరి. ముద్రాయాలు తాముసిద్ధోఘలమని వాదించిరి. ఈ సందర్భోపణము ప్రారంభమున “యంగు ఇండియా” పత్రికలో చేయబడెననియు, ఆపత్రికనుండి “ఆస్సామియా” పత్రికలో ప్రకటింపబడెనని వారు చెప్పిరి. డిప్యూటీకమిషనరీ పత్రికాసంపాదకుడు మహేశ్వర బరూగారికి రు 1000 ల జరిమానాను చెల్లించనిపక్షమున మూడుమాసములవిడితైదును, ముద్రాపకుడు రు. 500 గాగాని గారికి రు 150 ల జరిమానాను, చెల్లించనియెడల ఒకమాసము విడితైదును విధించెను. ఈ జరిమానాలు చెల్లింపబడిన యెడల, కాల్యడ్ గారికి రు 500లను పరిహారముగ చెల్లింపవలెనని డిప్యూటీ కమిషనరు తీర్పు చెప్పెను.

దేశ వార్తలు

అయిరిషు ఎన్నికలు

సంధి యొడంబడిక పక్ష విజయము

లండను, జూన్ 19:—కార్మికుల మనోగతు, డబ్లిను జాతీయ విశ్వవిద్యాలయములయందు జరిగిన యెన్నికల ఫలితముల గాంచి ప్రజాస్వామ్యవాదులు విస్మయపడుచున్నారు. కార్మికులందు ఒకటికి, వారుగా జాతీయ విశ్వవిద్యాలయము మనోగతులందు ఒకటికి మాత్రమే ఓట్లను సంధి యొడంబడిక కనుకూలరు యెన్నుకొనుచున్న కార్మికులందు యిది మొదటి సారిగా పక్ష విజయమును సాధించింది. అభ్యర్థి తేలికగా విజయమునందును. పోటీ చేయుటకు ప్రదేశములందును పోటీ చేయబడని ప్రదేశములందును ఇంతకుముందు 29 సంధి యొడంబడిక కనుకూలమువారును 20 మంది వ్యతిరేక పక్షము వారును యెన్నుకొనబడిరి. యెన్నికలయందు సంధి యొడంబడిక పక్షమువారికి విజయము లభింపెను.

డివెలరా కొల్లి ను యొడంబడిక

అయిరిషు ప్రభుత్వ నిర్మాణ సూచనలకు ప్రజాస్వామ్య పక్షమువారు తమయనుకూలతను నివహించిరి. ఇందుకలన పక్షితులు చిట్కముగా నుండిరి. అందుచే డివెలరా గాయకు సాక్షిత్తుడు పట్టణమును విడిచిపోయిరి. శనివారమున డివెలరా గాయకు తమ సహచరులతో కలసి సమావేశమై చాల సేపటివరకు చర్చించిరి. ఈ సమావేశము వారు గావించు ఫలితములపై కొల్లి ను డివెలరా యొడంబడిక యాధారపడి యున్నది పార్లమెంటు సమావేశము గాక పూర్వమే ఈ యొడంబడిక ముగియవచ్చును.

నిర్మాణ సూచనలు

లండను, జూన్ 19:—అయిరిషు ప్రభుత్వ నిర్మాణ చిత్తు సూచనలలో వర్తింపజేసిన స్వల్పవియమములు ప్రకటింపబడినవి. ఈ సూచనలను పార్లమెంటు వారు రంగీకరించుచున్నందున డివెలరా రివలమే తేదికి పూర్వమే ప్రకటింపవలె ననియు, సార్వభౌముని ప్రకటన వెలువడిన తరువాతనే వారి సమయము వైపున వేసియు వారియనుమతి లోగలవు.

అయిరిషు కమిటీకా నుండి ఆయుధములు

లండను, జూన్ 19:—అయిరిషు కమిటీ సహాయాధ్యక్షుడు మార్షెలను హెచ్. థామ్సను అను నాయకులైన దొంగల తనముగా వైర్లండు సిక్స్ థర్ అయిరిషులను ప్రయత్నించెనని నేరము మోపబడగా థెడరలు జ్యూరీ వారు విచారించి నేరమును నిరసరచిరి. ఇంక మరొకరు కల్లెల వైగుడ నీ నేరము స్థాపించబడినది.

గత తర్జనము జూన్ మాసమున వీరు "ఈస్టు నైడు"

అనునాక వైర్లండును కాయుధములు పంపుచుండగా హాబోకను అను ప్రదేశమున దొంగ నాక పట్టుకొనబడినది. ఆయుధములను అంబర్లండునకు నుద్దేశించినను నేరమొకటి పడిరి. థామ్సను గారు, లండను నందు ఆమెరికను రాయబారియగు కలనల్ హార్వే గారియొద్దకు. పట్టుకొనబడిన ఆయుధములలోని ఫిరంగులను, థామ్సను గారి తండ్రియే నిర్మించెను.

యమరాజాహ్వనము

అద్భుత ప్రయత్నములు

లండను, జూన్ 20:—సార్వభౌమ కుటుంబము విండ్సోరు లండనున కరుదెంచిరి. ఇదివర కెప్పుడును జరుగనంత గొప్ప స్వాగతమును యమరాజున కొనగటకుగాను లండనుపుర కానుకలను అధికారులును ఒకరినిమించి మరియొకరు ప్రయత్నములను జూపుచుండిరి. యమరాజుగారు దినమున చాల స్వల్పములను విందులను యేర్పాటు చేయబడినది. యమరాజుగారు మనమును యమరాజు జన్మదిన మహోత్సవమును ఒకే దినమున సంభవించుటచే యుత్సాహము ఇనుమడించెను.

యమరాజు పుత్రావృత్తిలు, యమరాజునకు స్వాగతము నొసగుచు దీర్ఘ వ్యాసములను ప్రకటించెను. యమరాజు సామ్రాజ్యమున కొన్నిక సేవను అన్ని కృతీలును సంతృప్తిచుచుండినది. యమరాజు ప్రాచ్య ప్రతిభ దేశములందు యెన్నుకొన సేవలన నిరుప్రదేశములందలి బ్రిటిషు పౌరులను నిజముగా సార్వభౌముడాయెనని "డెయిలీ టెలిగ్రాఫు" ప్రతీక చెబుచున్నది. ఇక మీద యమరాజుగారు కొంత విశ్రాంతి వొసగవలెనని డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్ ప్రతీక చెబుచున్నది.

ఇంగ్లీషులు ప్రభుత్వము

తొలగింపవలె ననుసూచన నిరాకరింపబడుట

లండను, జూన్ 19:—కామన్సు ధ్యయందు తైవాన్ బిల్లు ప్రభుత్వ జరుగుచుండగలమున మేజరు మెకంజీ వుడ్డు గారు ఇంగ్లీషులు ప్రభుత్వము తొలగింపవలెనని యొక సమాఖ్యను ప్రకటించెను. ఈ సందర్భమున తేయాకు, పంచదారల వైగుడ ప్రభుత్వమున వర్తింపజేయుట నిరసింపబడినది. ప్రభుత్వ సభ్యులచే సామ్రాజ్యమున విభజనముల నొకటిగా బంధింపజేయుటకు కార్మిక పక్షమువారు రంగీకరింపవలెననియు, ఇందులకు గా వస్తువులను గొనువారిపై అధికమగు భారము పడుచున్నదనియు వైర్లండు గారు నడిపిరి.

ప్రభుత్వమున కస్తువులపై పన్ను తగ్గింపబడును గాని యొక్కవ యొక్కవ డివి 45. రాబర్టు హారను గారు నడిపిరి. ప్రభుత్వమున కస్తువుల భరణ తగ్గి వీధల ఆహార పదార్థములు చవుకయగును వ్యాపార మభివృద్ధిమై పనికి కష్టపడువారికి పని దొరుకును. అధినివేశములతో వ్యాపార మభివృద్ధి నొందును. అధినివేశములపైనే నర్తకముకొరకు ముఠాకాలమున ఆధారపడవలసి యున్నది. సంయుక్త రాష్ట్రములవారు ప్రభుత్వము పద్ధతి కలంబించిన తన వాణిజ్యము నభివృద్ధి యొనర్చుకొనుచు బ్రిటిషు పరిశ్రమలను దిగ్విమంగులకు నిర్మించుచున్నది. ప్రభుత్వము విధానమును తొలగించినయెడల అధినివేశములకును బ్రిటిషునకును గల సంబంధములకు లోపము వచ్చుననియు సామ్రాజ్యాభివృద్ధికి భంగం కలుగును హారను గారు నడిపిరి.

సమాఖ్య త్రోసి వేయబడినది. 262 ప్రతికూలముగను 84 అనుకూలముగను సమ్యక్తుల నిచ్చిరి.

భారతదేశమునకు తేయాకు సందర్భమున మనము ప్రభుత్వము నిచ్చినప్పటికిని విశ్వాసమునుడదలి బ్రిటిషు వస్త్రముల దిగువతిపై పన్నును విధించిన వుడ్డు గారు నడిపిరి.

తేయాకు విషయమున ప్రభుత్వము నకలంబించుట కలన కోటి సకరనుల ఆదాయము తగ్గినదియు కొనువారికి గూడ లాభము లేకపోయె ననియు ఎల్లెలు సామ్యుయేలు గారు నడిపిరి.

తేయాకుపన్నును పిల్లింగునుండి పది పెన్సీలకు తగ్గించుట కలన వచ్చిన లాభములయొక్క ప్రజల జీతములలోనికే పోయెననియు తేయాకు దిగువతులలో నూటికి 90 వంతులు సామ్రాజ్యాధికారములనుండియే వచ్చుననియు హారను గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. తేయాకుపన్నునందు ఇంకను రెండు పెన్సీలను తగ్గింపవలసిదని కమాండరు కన్వర్సి గారు చెబుచును. పన్ను తగ్గించుట కలన సర కెక్కువ కర్మచుడుటచే ఇందు మన ప్రభుత్వాదాయమునకు లోటు రాజాలదని నడిపెను.

ప్రభుత్వమువారికను తగ్గింపజాలని సాతీసిటరు జెనరలు నడిపెను. సమాఖ్య త్రోసి వేయబడినది. 225 గురు వ్యతిరేకముగను 85 మంది అనుకూలముగను సమ్యక్తుల నిచ్చిరి.

ఆంగ్ల పరాసు మైత్రి

ప్రధానమంత్రిల సమావేశము

లండను, జూన్ 19:—పాయింకేరు గారియడయమున జెన్టు మిస్టరు యేదేయందు సంగ్రాహమున హతుడైన వీరుని సమాధిపై పువ్వులను నుంచెను. "ఆరేడియన్స్ సమాఖ్యమున పరాసులారా పువ్వులను మరువకాల" రని పాయింకేరు గారు నడిపిరి. పాయింకేరు గారు లాయడు బార్డి ప్రభువుతో విందారగించెను. ఆ సమయమున దీక్షాప స్యాసము లానర్పబడలేదు. సార్వభౌముని యొక్కయు, మిల్లిరాండు అభ్యుత్థుని యొక్కయు ఆరోగ్యాభివృద్ధి కొరకు లాయడు బార్డి గారు ప్రధానము గారిరి. విందు ముగిసిన తరువాత లాయడు బార్డి, పాయింకేరు, సెయిండు ఆచేరు, బాల్ఫూరు ప్రభువు, 45 రాబర్టు హారను గారు మంత్రిగల భవమునకు జని అచ్చట రాజకీయ సమన్వయము చర్చించిరి.

చైనా పోరాటములు

హంకాంగు, జూన్ 19:—సన్ యల్ సేను పక్షమునకు జెందిన వాల్చిరంగుల నౌకలును ఒకటా రెన్నోయును, చెన్ చి యంగు మింగుగారి పటాలములను కొంతకాల మొకరివైకొకరు ఫిరంగుల పేల్చుకొనిరి. తరువాత నిరుపక్షములవారికిని కాంటును నందు తాత్కాలిక శాంతి యొనర్చుకొనబడినది. కాంటునునుండి చాలమంది గుంపులుగుంపులుగా హంకాంగునందు తలదాచుకొనుటకు పరుగులు పుచ్చుచున్నారు.

టర్కీ - గ్రీకు సంబంధములు

ఆసియా మైనరు వివాదముల విచారణ ప్రయత్నములు.

లండను, జూన్ 20:—కాన్స్టాంటినోపిలునుండి బైస్టు పత్రికా విలేజుకు డిటుల చెబుచుండెను:—ఆనటోలియానుం దల్ల సంఖ్యాకులను పెట్టుచున్న బాధలనుగూర్చి విచారించుటకు నిజమింపబడు సంఘములను గురించి కాన్స్టాంటినోపిలునుండి బి. ట్రెమండలి వ్రాసెను. మిషనరీలకు వారొస్తానలగిన విధులనుగురించి వారివారి ప్రభుత్వములను సంపూర్ణముగా జెలిపెను. వీరందరు కన్ని ప్రయత్నములను గావించిరి. పరాసు వ్రాకమిషనరీలను మూలము వారి ప్రభుత్వమునుండి విరమము లింకను జేరలేదు. అందుచే బి. ట్రెమండలి సంఘమింకను విచారణకు ప్రారంభింపలేదు.

గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు తమవై గావించబడిన యారోపణలనుగురించి విచారించుటకు నిజమింపబడు సంఘమునకు అంగీకరించిరి. అందుచే సంగారావారు బి. ట్రెమండలి విచారణ సంఘమున కభ్యంతరముల చెబువకాలముగాని ఆ విచారణ సంఘకార్యము నిష్ఫల మగునటుల జేయుటకు కొన్ని మరతులను చెబువవచ్చును.

గ్రీకులు తురుష్కుల నెదుర్చుట

స్మిర్నానుండి "బైస్టు" పత్రికా విలేజుకు డిటుల చెబుచుండెను. స్కాలెస్ వాకు దక్షిణమున నున్నట్టియు తురుష్కులకేమున నున్నట్టియు ప్రాంతాదాయము గ్రీకు పట్టణము నందలి గ్రీకులను రక్షించుటకు గాను గ్రీకు పటాలములు, సముద్రమున బ్రయత్నించుట ఆ పట్టణము నెదిర్చి. గ్రీకు పటాలములకు దాకలేక తురుష్కు పటాలములు వెనుకకు వెళ్లెను. కాని కట్టణము నందలి పురుషుల నందరను తురుష్కులు దీసికొనిపోవుటచే 1200 మంది స్త్రీలను కిల్లలనుమాత్రము వారు రక్షింపగలిగిరి.

బోల్షివికు క్రొర్యములు

బ్రిటిషు సాంఘిక వాదులు నిరసింపుట

లండను, జూన్ 19:—సంగ్రాహమునకరము, రెండవ అంతర్జాతీయ సాంఘిక వాదులు లండనునందు సమావేశమైరి. ఆర్యుల హెండ్రెస్సు ఎం. పి. గార్భ్యుతీత వహించిరి. మొత్తము మీద అన్ని యూరపు రాష్ట్రముల ప్రతినిధులను హాజరైరి. విరోధా ఆర్థిక సిద్ధి, నష్టపరిహారములు జెనోవా హెను సమావేశములనుగురించి వీరు చర్చించిరి. రష్యా ప్రభుత్వమువారు రాజకీయ వైపిలను ఆదరించు రీతిని తీవ్రముగా నిరసింపుచు తీర్మానించిరి. వ్యాయస్థానములందు విచారణ ముగియక పూర్వమే కొందరు రాజకీయ వైపిల నురదీయవచ్చు నని ముస్కో ప్రభుత్వమువారు త్రువవును గావించుటను వీరు తీవ్రముగా నిరసింపుచు ఇట్టి చర్య ఘోర హత్యలకంటె వేరుగాదని వారు జెలిపిరి. ఇట్టి చర్యలవలన సోవియట్టు ప్రభుత్వమున కింకను మారన కళంకములు గలుగుననియు, బ్రిటిషు కార్మిక పక్షమునకును ముస్కో కమ్యూనిస్టులకును గల భేదము ప్రజా ప్రభుత్వము నిరంతర ప్రభుత్వములకును గల భేదమెట్టిదో యిట్టిదే యనియు వీరు జెలిపిరి.

భారత సివిలు సర్వీసు యుద్ధోగములు

లండను, జూన్ 19:—సివిలు సర్వీసు యుద్ధోగముల విరామ దిగ్భానుల కాలనియమమును తొలగించుటకు గురించి కామన్సు ధ్యయందు జి. ఎం. హాగీ గారు ప్రశ్నింపగా వింటర్లను ప్రభువు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు నిట్లు నడిపెను. 1924 సం॥ తోడనే విరామమును పుచ్చుకొనువారి దిగ్భానుల నంగీకరించు కాలము ముగియవలె ననియు ముంచినయెడల, తరువాతి పరిస్థితుల విషయమునుగురించి యెక్కురికిని సమ్యక్ము గలగడు. అందుచే ఇబ్బంది గలుగును. అందుచే విరమించుకొనుటకు వ్యతిరేక గలదను సమ్యక్ ముచ్చయెడల ముందునకు వచ్చెదము. కాన నీ కాలనియమము రద్దుజేయుట యుచితమని దోచెను.

హేగు సమావేశము

హేగునందు రష్యనులతో లబి చర్చించు సంఘమునందు పాల్గొనుటకు పరాసు వారు రంగీకరించిరి. 22 రాష్ట్రములవారి సంఘమున పాల్గొనెదరు.

విరామ వేతనముల నంగీకరించిన భారత సైనికోద్యోగుల కీయబడు పారిలోపికముపై ఆదాయపుపన్ను విధింపబడదని కామన్సు భయందు చెబువబడినది.

ఒక నౌక భగ్నమగుట

లండను జూన్ 19:—“బ్రూక్లైన్” అను నౌక జూన్ 18 వ తేదీన పోర్టు నుండి ఇన్స్టాల్మెంట్ ప్రయాణమై చనెయి. ఈ నౌక యొక్క బోర్డు పోయినదియు, నౌక లోని వాగదారును మరణించినదియు ప్రకటించబడినది. నౌక లోని ముగ్గురు అధికారులయొక్కయు, 11 గురు మనుష్యులయొక్కయు, శవములు ఒడ్డునకు కొట్టుకొని వచ్చెను.

శాస్త్రీగారి పర్యటనము

లెస్ బేన్ జూన్ 18:—శాస్త్రీగారు గతరాత్రి ఇచ్చటకు చేరెను. 50 గురు భారతీయులు వారికి స్వాగతముగిరి. క్రీస్తుల్యాండు ప్రభుత్వమున విద్యాంగ మంత్రి శాస్త్రీగారిని టూప్రాంబాడ్డ్ కలిసికొనెను.

ఆంగ్ల నౌకానియము చట్టము

లండను, జూన్ 19:—వాషింగ్టను సమావేశతీర్మానముల నమలుగా పెట్టుటకు ఆంగ్ల ప్రభుత్వము వారు కామన్వెల్త్ సభకును ప్రవేశ పెట్టబోవు చట్టము ప్రకటించబడినది. దీనిననుసరించి, నౌకాభివృద్ధి కారణమున తేనుడ నెచ్చటను నౌకలు నిర్మింపరాదు. నిర్మింపబడునట్లు గాని, ఆయుధములతో సున్నద్ధ మొచ్చు ముట్టుగాని వారి కనుమానును గలిగియుండ వచ్చు ప్రదేశములను వెదకవచ్చును. ఇ యుత్త వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించినవారి నౌకను లాగ కొనుటయేగాక రెండు సంవత్సరములకు మించని ఖయిదును 100 నవరముల జరిమానాను విధింపబడును.

గంగ్రామ నియమములకు వ్యతిరేకముగ మెలంగినవారు సముద్రపువీధిలోనే శిక్షింపబడుదురు. భారతదేశము అధినిపేములు ఆయిని ప్రస్తేటులకు దప్పమిగిలి సామ్రాజ్యమందలి ప్రదేశముల కన్నిటికిని ఇది వర్తించును.

ఈజిప్టు నౌకా విమానమును గురించి విచారించుటకు నియమింపబడిన సంఘమువారు లండనునందు సమావేశమగుదురని యు వారు విచారణ ప్రారంభించు తేదీతరువాత ప్రకటింపబడు నియమ కామన్వెల్త్ సభకును చెప్పబడినది.

అన్నియు మందులేనా?

కలరాకు తక్కువైనది మందును వాడుచుండురు, అని గుణము యిచ్చలేదని ఆద్యైవదేశలరు. డాక్టరు గోవిందరాజులు గారు రాయచోటి “కలరా సంజీవి” కొద్దికాలము లో నా రోగములను రూపుమాపి రోగికి కుశలతనిచ్చును. మాటలనవసరము. ఒకసారి వాడుడు. దాని ప్రయోజనము కనుగొనుడు.

సీసా 1-కి ధర రూ 1-0-0. టపాఖర్చులు చేరు.

వలయువారు యాల్లు వ్రాసుకునేది:

భారతవస్తుభవనము, బెజవాడ.

కండ్లకలక, కామిర్లు, జ్యోములు వగైరా రోగములకు ఔషధములు దొరకును. క్యాటలాగుకు వ్రాసుకొనుడు.

ఏమి హాస్యము. ఏమి హాస్యము ఎక్కట చూడవలె. ఎప్పుడున్న ఆనందముచూచి ఆత్మరక్షతయిన రోల్లు గోల్లు

ఆభరణములు

ఎచ్చటవున్నది. ఎచ్చటవున్నది. ఇదివరలో నాటక సంఘమునకు కర్తవ్య, పరదాలున్ను, వెల్ వెలు జిగివాడెన్నున్ను, స్వంతముగా తయారుచేయించి విక్రయించుటలో ప్రఖ్యాతిజెందిన కె. నాదముని అందు సన్ 164, చయవా బజారు రోడ్డు మదరాసు

ఈ ఆద్రుకు స్వంత ఆదర్శవై వచ్చిన రోల్లుగోల్లు వెల్ వెలు చెయ్య ఇందులో క్లావరు, డైమం. స్టార్ ఇటు వంటి పరికరములు గలవు. అందులో అందమైన లేడి ఫోటోలు, దానిపైన భూత అద్దము ఆమర్చబడినవి. చుట్టు ప్రక్కల డైమం వలె ప్రకాశవంతముగు ఎటువు, తెలుపు.

పచ్చ రాళ్లు పొదిగియున్నవి. నూతనకాంతికి సమానమైన కాంతి గలది. అగోచరమయినది. దీని ధర ఒక్కటింటికి 2—0—0 వై జ్యేష్ఠ మోస్తరుగనే లేడి ఫోటోలు లేనివి చిన్నపరికరములు కలిగి. ధర 1 టింటికి 2—0—0

కె. నాదముని అందు సన్న,

164, చైవాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

స్థానిక వార్తలు

చెన్నపురి త్రువ్వుకూలు:—చెన్నపురి నుండి పి. డబ్ల్యు వర్క్ మార్పులకును పోచేయు ఆమెంటిములు (చే దన్నకూలు) నందు ధివరీ కుండు శిక్షపొందవలెను. విద్యములు వర్క్ మార్పు నూపరింటిండ్. టుగారు, పాఠశాల నూపరింటిండ్. డెంటుగారు కలసి నిర్ణయించెదరు. (ప్రచురణసంఘము)

జంతుహింసా నివారణసంఘము:—ఈ సంఘము వారి యాజమాన్యమున ప్రపంచమునందలి మతములన్నియు భూతిదమును బోధించుచున్నవను విషయమును గురించి యె. సి. రంగస్వామి అత్యుంగారు నుంబంబంకం మాకే గార్హస్థ్యయందు గురువారము సాయంకాలము 6 1/2 గంటలకు ఉపన్యసించురు.

గుంటూరు ప్రార్థనసమాజభవనము ప్రవేశ మహోత్సవము:—జనోపయోగార్థముగను, ప్రార్థన సమాజమువారి వినియోగముగోజును, గుంటూరు బ్రాడీ పేటలో నాతలిదండ్రుల జ్ఞాంకార్థమై నేను కట్టించిన “కాంతినిలయును” యొక్క ప్రవేశ మహోత్సవము, ఈనెల 26-వ తేదీ సోమవారము సాయంకాలము 5 గంటల 30 నిమిషములకు జరుపబడును. అని రాయసము వెంకటేశ్వరుగారు గుంటూరునుండి వ్రాయుచున్నారు.

కల్లోల్లాసిని సభ:—ఈ సభ ఉపాధ్యక్షులగు సల్లా గురుస్వామిశెట్టిగారు ఇటీవల దివానుబాదరు బిరుదును పొందిరి. వీరిని ఆభినందించుటకై యీ సభవారు కడచిన శనివారము సాయంకాలము సౌందర్య మహోలనందు సమావేశమైరి. ప్రభుత్వమున శెట్టిగారి బేదార్థము నేవారలి ప్రశంసించుచు కొన్ని పద్యములు చదువడినది. ఉచిత విధమున శెట్టిగారు ప్రత్యుత్తర మొనగిరి. సభకు దాదాపు నూరుమంది శ్రీలువచ్చియుండిరి. కృష్ణకులభార మనునాటకమునందలి కొన్ని గంగములు నృత్యము గ ప్రదర్శింపబడినది. రాత్రి తొమ్మిదిగంటలకు ఆందరకు గొప్పనింది. ఇచ్చట డెనుభోజనానంతరము తిరుగ సభ్యులు సమావేశమైరి గురుస్వామిశెట్టిగారి కీర్తిదమునోసగుటచే వైశ్యసంఘమువానికి గలిగిన ఆనందమును స్వామి వెంకటాచలంశెట్టిగారు వెల్లెపుచ్చిరి. సభ్యులు శెట్టిగారికి ఒక బెండిగిన్నె ఇచ్చిరి. అని ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

ఖద్దరు

ఎల్ల కాలములందు ఉపయోగింపవచ్చును ఉదకమండలమునుండి యొరు డెయిలీ ఎస్సెన్షియల్స్ కు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు: ఈసంవత్సరము ఉదకమండలమున నేను ఖద్దరే ఉపయోగించినాను. పుల్ గుడ్డలకు బదులుగ ఇచ్చట ఖద్దరు ఉపయోగించవచ్చును శీతలప్రదేశములందు కద్దకజుట్టా అన్నివిధముల శ్రేష్ఠమైనది. కద్దరు వస్త్రములనేత అంతిద్దముగ యుండదు. అందువల్ల గుడ్డకుందలి ఖాళీలములయందు గాలి నిలిచి యుండును. కావున యావస్త్రముల యందు ఉష్ణాక్షరణ శక్తిమిగుల స్వల్పముగ నుండును. కావున కద్దక వుల్లకన్న శ్రేష్ఠమైనది. ఇంక ఉష్ణప్రదేశములందు కద్దరవస్త్రములు భరించుటయు క్షమను నిషయము ఎల్లరకు అనుభవపూర్వకముగ తెలిసియే యున్నది.

కొన్నాళ్ళక్రిందట నైనిటాలు కేంద్రీయరసాలయందలి యాకట్టేర శైవీ రసాలాలు అనునతడు తెయిలరు ఫార్మాంగారిని సంహరింప యత్నించెను. తెయిలరు తప్పించుకొనెను. శిక్షాస్వల్పి 807 వ నెక్స్ క్రింద ఆఖయిదీ పరులను హత్యచేయుటకు యత్నించినందుకు నెషన్సుకోర్టుగా విచారింపబడవలె నని డిక్ట్యూటీ మేజిస్ట్రేటు క్రిగివాసంగారు తీర్పుచెప్పిరి.

గ్రాండు తేయేటరు నాటకశాలలో

డం బాచారి విలాసము అను నాటకము శ్రీమతి పి. బాలామణి, రుక్మణమ్మ మున్నగువారిచే అత్యద్భుతముగా ఈ నెల 24, 25 తేదీలలో శనివారము, ఆదివారము ప్రదర్శింపబడును. ఈ నాటకము ప్రథమమున ప్రదర్శించినది, శ్రీమతి పి. బాలామణియే K. Nathamuni & Co., Dealers in Dramatic Goods.

విమాదకరముగు సంగతి

కెప్టెన్ జూన్ 19 మొన్న దేను బారకీయలందు విమాదకరముగు సంగతి సంభవించెను. ఛార్జ్ అను నైనుకు డోడు (నెవేట్) తన బాగకీయ నకు బోవుచు అచట పరువుమీద ఉన్న ఒక కిస్తీలును గూచెను. అది గుండ్లతో కట్టి చుబదేసి తెలియక తనస్నే హితుడగు ఉడ్ నావున గారిపై నవ్వుతాడు గురిపెట్టెను. దాని కీలును (టిగర్) లాగుటచే గుండు బయటకువచ్చి తనమిత్రుని మొగముమీద బడినది. దానివలన అతను నిన్నటిదినము చనిపోయెను చాప్ మన్ గారిని పచారాగిదిలో నుంచిరి. కాని ఈ విమాదకర మగుసంగతి ఆయనకునును బాధించుటచే ఆయనను వైద్యాలునునుకు గొంపోయి యువరాము జేతులని వచ్చింది. వైద్యాలుయునుండే ఆయనను కనిపెట్టి చూచుచున్నారు.

16 తేదీన కిక్కి అను వైమా నుడును ఒక ప్రయాణికుడును కంట్రోల్ మెంటులమీదుగ బోవుచుండిరి దురదృష్టవశమున యంతముగా ఏవోతప్పు సంభవించి అది విమానకాలమై బడినది. కాని ఆ ఇద్దరిలో ఎవరికిని అపాయము నుండులేదు.

కెప్టెన్ కెల్టోక్ మెంటుగా నున్న పటముల మందిరము 16 తేదీన తగులబడినది. ఆయనకుని 80000 రూప్యములు నష్టమునచ్చెనని అంచనావేసెను.

ఇకమరెన్ను కంపెనీని మోస పుచ్చుట

కరాచీజూన్ 19:—ఒక గొప్పచిల్లరకట్టలరక్తరదోడు తనవరుకువిలువకు పూర్తికరెడుకాణముల అగ్నిప్రమాదము లేకుండగ భీమాజేసెను. తనకు గొప్పపన్నును కర్కములో సుభవిం చెను. దీనిని రాబట్టుకొను దుకర్షణతో తనంతట తానే తన దుకాణము తగులబెట్టుకొనెను. ఇది ఇకమరెన్ను కంపెనీ వారిని మోసముజేయుటకుగాను ఆ తరుజే నె న ని అతని బట్టుకొనిరి. పూ రం త యు కల వ రము గ ను న్ని ది. కొన్ని వారముల నుండి ఈ అంటువ్యాధిభరకురాను ప్రీతి వ్యాపించుచుండుటచే ఇతనినిబట్టుకొనుటకు కాణముని ఆనుకొనుచున్నారు. సరుకుల పూర్తివిలువకు భీమాచేయబడిన దుకాణములు 12 చిల్లరబట్టల దుకాణములకు తిక్కుకగాకుండ ఒకదాని వెనుక ఒకటి తగులబడుచుండెను కడచిన కొన్ని మాసములనుండి చిల్లరకర్తలు చాలాపన్నునచ్చెనని తెలియచున్నది. భీమాకంపెనీవారు దీనింతకు అనుమానించికపరాధాశ్చ్యవక పోలీసువారికి తెలియజేసిరి. ఈనర్తరు బట్టుకొనుటకు కాణమునియే. ఇంకను చాలమందినిబట్టుకొనెదనని అనుకొనుచున్నారు

బీహారు- ఒరిస్సా గవర్నరు 20 తేదీ సాయంకాలము జమ్మవద్ పురముజేరిన. కట్టా పాలకులు మంత్రులు వీరికి స్వాగత మొసర్చిరి. అచట నెలకొల్పబడిన తాతాకార్యాలయమున తదితర పారిశ్రామిక ప్రతిష్ఠాపకలను గవర్నరుగారు పరిశీలించును

అలహాబాదు బ్యాంకుదోపిడి కేసు కంట్రోవర్సులు మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో విచారింపబడుచున్నది. నిందితులలో కొకరగు దుర్గాప్రసాదు నాలుగేండ్ల క్రిందట కాషియరు కసిప్రాంటు గనుండెనని ఇంపీరియల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా హెడ్ గుమాస్తా గోవర్ధనదాసు సాక్ష్యముగా సాక్ష్యము చెప్పిరి. అకడేల తన ఉద్యోగమును వదలిపెట్టెనో తెలియకుండెను. బ్యాంకు కోశాధికారి రాధారామకొగారు దోపిడి వివరములనుగురించి చెప్పిరి. జట్కూబండి వాడు సాక్ష్య మిచ్చుచు దుర్గాప్రసాదుమోటారు బండినుండి దిగి బండికి అడ్డము తగిలెనని చెప్పెను. పోలీసు సాక్షులు కొందరు విచారింపబడిరి. 26 వ తేదీన నేరములు నిర్ణయించబడి, తీర్పు చెప్పబడును.

ERASMIC

ఎరాస్మికు తేయాకు గులాబి సబ్బు ముఖము, హస్తములు మున్నగువాని సహజపు అంగసౌందర్యమును చెడకుండ సురక్షించుకొని, సౌందర్యవతులుగా నుండు నారీమణులకిది ప్రథమ సహాయము నిచ్చును. మీ శరీరములకు కావలసిన సువాసన గల సబ్బు. (సి) ఈ సబ్బుయొక్క ఉపయోగము నిరుపమానము. అన్ని దుకాణములలో దొరకును.

ప్రస్తుతస్థితి

కాంగ్రెసు కార్యక్రమము

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ ఉపన్యాసము

(నిన్నటి తరువాయి)

స్వరాజ్యమును గూర్చి కలపెట్టుటకు గూడ భూమి పంజాబు సమగ్రము పరిష్కరింప వలెయిద మనమెట్లు పట్టుకల తోనుండునదియు మీకు తెలిసియున్నది. పంజాబు సమగ్రము పరిష్కరించినను, మృతినొందిన మహనీ గులు తిరుగు బ్రతుక రని నాకు తెలియును. పంజాబు దురంగ కారులను శిక్షించుట వలన, స్వరాజ్యము లభించునను నాశయు లేదు. పంజాబులోని దురంత కారులను మించినవా రింకను విచ్చల విడిగ నేటికినిదేశ మును దుండలేదని ఎరికి తెలియును? ఓద్యయరు డయరుల కిచ్చుచున్న ఫించనుల నాపుడల చేసినను మనకు స్వరాజ్యము ప్రాప్తముగాదు కాని స్వరాజ్యమును, గూర్చినయేమాచనల నాలో చించుటకై నను పంజాబు సమగ్రపరిష్కారము మొదటి నిబంధ నయనిన నున్నప్పుడు ముందరిమిది. నిరంతర కార్యకర్తలనుండి మనకు విశ్వాసము చేడినది వారి విభావనను దు మార్చులిగిన గాని, మనము వారితో మాటలాడుట కొరవడము. అన్యోన్యమై త్రియు నీగివైన నే ఆధారపడి యుండును.

స్వరాజ్యమునకు రెండు అభ్యంతరములు

అలాగుననే మీరును స్వరాజ్యమును మీరు వా సరము గ వాంఛించుచుండినట్లుకు నిర్దేశములను జూపుచిని మిమ్ము మీ నాయకులు కొరుట తప్పా? కద్దరును వాడుటకే మీకు కష్టము? నుండినదో, తరువాత వచ్చేది కష్టముల నన్నిటిని మీ రు కాంతముగ భరింతుని తలంచుట యెట్లు? గాంధీమహాత్ము డు స్వరాజ్యమును జూపుదు అభ్యంతరములగ నిలిచి యుం డురెండు పె భూతములను తెలిపెను. విదేశ వస్త్రములు, హిం దూనుహమ్మదీయ మనఃకర్మలను అనునవి. రెండు పెనుభూతము లు. మిగతావస్త్రములు ఇప్పటికి ఆ పెనుభూతములకు గాయ ములచేసి వికలాంగుల గావించెను, కాని వానిని యంతకు చంపలేదు.

అలహాబాదు విక్రయ నిరోధము

పండితుని నిర్ణయి.

కద్దరును గూర్చి పరిశీలించునపుడు విదేశ వస్త్రములకు విక్రయించు నా సోదరులతో నొకంత ముచ్చటింప దలచితిని. మీరు కావించిన కార్యముల ఫలితమంతయు మీకు గట్టిగ బోధ పడినదా? ఇక మీరుట విదేశ వస్త్రములను తిప్పించమని భగ వంతుని యొడుట కతిమను ప్రతిజ్ఞ కైకొంటిరి. మీ రా ప్రతిజ్ఞల ను భగ్నులు గావించి మీ నగరములోని దేశభక్తులను కొందర నిష్కర్షములకు తోడ్పడితిరి. వారి నిష్కర్ష బాధ్యత మీవైయు న్నది. వారితో నామ్రమును పుత్రుడుండుటచే నేనెట్టి యా కోపణను గావించుచుంటిని తలంప వలదు. అతను, జెయిలుకు వెళ్లినందు వలన నాకు ప్రత్యేకము గ దుఃఖము గలుగలేదని మీరు తలంచుదు. జనహరిలా లుకు సంబంధించినంత వరకు ఆతని నిశ్చయదేశభక్తి నిరాకరణో ద్యమ ప్రారంభముననే ప్రభుత్వము వారి దృష్టి నాకర్షించెను. లక్ష్యభిక్షము జెయిలు నుండి ఆతని విడుదల జేసిన తరువాత మరలచాలకాలము పంపుటకేయనికేను నిశ్చయించుకొంటిని ఆతని విడుదల యంతరము నాతోడి నిష్పాధికులు నన్నభివందింప గా మేకను నెంచువాడు దాని నెంతకాలము పెంచు"నని యం టిని. ఎన్నడో యొకప్పుడు మేము నుపయోగించు కొనును. నేని దేశభక్తులు జెయిలుకు వెళ్లినందుల కణుమూత మైనను చింతించు టలేదు గాని వారిని జెయిలుకు తిరుగుటకు ప్రభుత్వమువారికి మీరు (విదేశ వస్త్రముల నమ్ము వర్తకులు) సాయపడితిరే యని మూత్రమే నేను దుఃఖించు చుంటిని. మీరు కైకొనిన ప్రతిజ్ఞల భగ్నులు గావించు కుండియుండిరేని, కాంగ్రెసు సంఘము తీర్మానముల గావించి యుండవు మీకు జాబులు వచ్చియుం డవు మీ దుకాణముల కద్ద విక్రయ నిరోధ ప్రయత్నములు జ రిగియునుండిదీ గాదు. వారు జెయిలుకు వెళ్లలేదని మీరు భారలేదని నే నూహించ గలను. కాని మీ ప్రతిజ్ఞాభంగము వలననే నిటికిని సంఘటిల్లే నని యాడిగ జలుకు చుంటిని. మీ యాగక్షేమమును గూర్చి జనహరి లాలును, ఆతని మిత్రులను శ్రద్ధపువ్విన కుండినను నష్టమునుండి మిమ్ము సంరక్షింపవలె నని తలపెట్టుకుండినను క్రిమినల్ కోర్టులో అలాగున వింతగా నను ర్థించినది సివిలులా క్రింద కూడ వా డిక్షింపబడి యుండెను

విక్రయనిరోధము నేరమా?

ప్రభుత్వముపై పన్నుదము చటచట

ప్రభుత్వము వారు కాంతమును వ్యాయమును, సంరక్షిం చువారిని వంభోత్తులు పలుకుచుండును. నేను ముప్పదియేడు - ముప్పదియేనిమిది సంవత్సరముల కాలము వ్యాయపాద స్పృతి యందు కాలముగడిపి సంపాదించిన యనుభవముబట్టి నాకు గూడ వ్యాయ కా శ్రమ తో పరిచయము గల దని తలంచె దను. మీ దుకాణముల వద్ద విక్రయ నిరోధమును గావించియు

మీరు సభ్యులగు నుడు వ్యాపార మండలి వారి ప్రోత్సాహ మతోటి యంతర కార్యములను చేసియు, జనహరి లాలును ఆతని మిత్రులను కావించిన కార్యములను లేదని నానిచ్చితాభిప్రాయము మీలో మీ రాలోచించుకొని మీ యష్టము వచ్చియుండు గావించు కొనుటకు మీరు సంపూర్ణాధికారము గలరు. మీ నియమాలనుసరించి, విదేశ వస్త్రములను తిప్పించిన వారికి జా ర్యావాధింపుటకు మీరు సంపూర్ణాధికారము గలరు. వ్యాపారమండలి వారి ప్రోత్సాహము నాధారము జేసికొని వారి తీర్మానముల నాచరణలో జెప్పించుటకు జనహరిలాలుకును అతని మిత్రులకును సంపూర్ణాధికారము గలదు. కాంగ్రెసు ప్రచారకు లు మీతో జ కింత శ్రమ పుచ్చుకొని యుండు దుదినయేనేను తలంచెదను. వ్యక్తులకు నష్టము గలుగుతుండ తప్పించుట కింత శ్రమ పుచ్చుకొన వలెనని కాంగ్రెసు కూడ వారిని కోరియుండ లేదు. వ్యక్తులకు నష్టముకలుగునే యని నేనెట్లు పరితాపము చెందువాడనుగాను నేను మి చేయబూనితిని యిప్పుడే నిష్ఠాయ ముగ జెప్పించువాను. వినుడు. నేనిప్పుడు చెప్పబోవు ప్రతిమాటను వ్రాసికొనలేదని సి. వి. డి. విలేఖకుని కోరుచున్నాను. ఆతడు ప్రతిమాటను తీసికొని లాగున నేను నెమ్మది నెమ్మది గ మాటలాడెదను. జనహరి లాలు ఎచ్చట యున్నానో చెనో, ఎవరితో నుపగమించెనో, నేనును అచ్చటనే నిలుచుకొని, అత సభలో, ఏ మాటల జరిగినందులకై కీర్తింప బడెనో, అమాటలనే నేను మరల బలుకుచున్నాను. విదేశవస్త్రముల విక్రయము సాగు చుండేనని, నే నేమాత్రమును జంక విక్రయనిరోధమునకు కాం తముగ గడంపెదనని హెచ్చరించుచున్నాను. కొనువారి యి. డ్ద వద్దకు వెళ్లి గాని, దుకాణముల వద్దగాని, ఎంతదూరమైనను సరే విక్రయ నిరోధముగావించును. ఈ భా వ ము న నేను మరల లు నరల యుచ్చరించుచున్నాను. నేను విక్రయ నిరోధము గా వించెదను, నేను విక్రయనిరోధము గావించెదను తరువాత కలుగు ఫలితముతోటి నాకు సంబంధము లేదు. నాకు మినింధంబలతోటి సంబంధములేదు. సుకులు మీవద్ద యధికముగ నిలువ యున్నను నాకు నిమిత్తములేదు. దిగుమతులను తీసికొనుటకు మానినను, మానకున్నను, నాకు నిమిత్తము లేదు. మీ యిష్టము వచ్చినట్లు మీరు ప్రవర్తించ వచ్చును. కొను గోలు చేయువారు విదేశ వస్త్రములను తీసికొన కుండ బోధించుటకు నేను నాకు దొరిచిన సాధనముల నన్నిటిని యు పయోగించుటకు నాకు స్వాతంత్ర్యము గలదు. స్వతంత్ర విదేశ వస్త్రముల నమ్ముటకు వర్తకుల కెట్టి స్వాతంత్ర్యము గలదో, అలాగుననే, ఒకవిధమున వస్త్రములను కొనవలదని ప్రజలకు నచ్చ జెప్పటకు నాకును స్వాతంత్ర్యము. గలదు విదేశవస్త్రముల విక్రయమును తగ్గించుటకును, కద్దరు విక్రయమును వ్యాప్తిచేయుటకును నేను నా కక్షికొలది ప్రయత్నించెదనని మీ యెడుట నిప్పుడు వాగ్దానము గావించు చున్నాను. నేను ఇంటింటికీ, విడివిడికీ వెళ్లి సోదరులను వేడుకొందును, ప్రార్థించును, వారి కార్యవైఖరులను, విదేశ వస్త్రములను కొనవలదని సాష్టాంగ ప్రణామముల గావించును. మీరు సిద్ధముగనుండుటకై కొంతగ డువుచ్చి తరువాత యీపనికి శ్రద్ధగ బూనుకొందును. కొర్టు లో విచారణ జరుగుచుండిన యవసరమున జనహరిలాలు, మీ మనస్సుకరకు:ట్టి విజ్ఞప్తిగావించెను. మీరు ఆవిజ్ఞప్తిని సావధాన ముగ మరల మరల చదివి దానిపై యాలోచించు కొందురని నేను విన్నవించుచున్నాను.

కద్దరు మహాత్మ్యము

కద్దరు ఎంత అవసరమైనదియు మీరు బాగుగ నచ్చజెప్పి తినని తలంచెను. కాంగ్రెసు దానినిగూర్చి మరిమరి చెప్పవచ్చు న్నది. కద్దరును వ్యాప్తిగావించుటకు ప్రయత్నించి యు నేటలు చెజ సాలకు వెళ్లుచున్నారని గాంధీమహాత్ముడు నొక్కి చెప్పవచ్చు న్నాడు. ఎప్పుడు ఎదెనింగువలె కద్దరు ప్రభుత్వమువారికి భితావహముగ నున్నది వీనికంతయు నేదియో నొక ముఖ్యకారణ ముండితిరు ను. కద్దరు మన యుద్యమమునకు లాభకరము గాదని మనకు న్నూరింపవచ్చు, దాని వ్యాప్తికై మనమింత శ్రమపుచ్చుకొనుట యే? అది తమ ప్రతికూలత కని వారికి న్నూరింపవచ్చు, ప్రభు త్వమువారిట్లు వెజగొందనేలే? ఇందువలననే, స్వరాజ్యసంపా దమునకు కద్దరు అత్యంతావశ్యకమైనదని మనము కనుగొన వచ్చును. ప్రభుత్వపక్షమునుండి స్వతంత్రయెడల జూపెడి సాను భూత నటనలకు మీరు మోసపోవలదు. నా మిత్రుడు పండిత మాలవ్యాగా రివధ్య ఆసాము, పంజాబు రాష్ట్రములందు పగ్గ టను గావించిరి. ఆరాష్ట్రములలో కద్దరువ్యాప్తికి ప్రతికూల ముగ నధికారులు గావించుచుండిన యభ్యంతర ప్రయత్నములను మాలవ్యాగారు నాకు విశేషింపెడిరి. కద్దరు ధరించినవారిని పలు విధముల హింసించుచున్నాడు. ప్రజలకు పయోగపడెడి స్థలము లకు, ఉద్యానవనములకును వారిని రానిచ్చుటలేదు.

మహాత్ముని నిబంధనలు

గాంధీమహాత్ముడు తనమాటను దక్కించుకొనలేదని యుండును. స్వరాజ్యము మొదట 1921 ఆగస్టు-తరువాత దీనింబడుట, నిచ్చునని మహాత్ముడు వాగ్దానము గావించెను. ఆ క్యవధి గడచింది. మనకింకను స్వరాజ్యము రాలేదే యని తల్కిం తురు. మీయంతటమీరు కాశ్మీరమునాని గురకలుకెట్టి నిడిం చిన యీలావుగ నిర్మితమనూనాటికి స్వరాజ్యము మీగున్నును కద్దరు వచ్చిచేదనని అయిన యెప్పుడైనను మీతో పలికియుండ

నా? మీ రింకను చేయవలసి:పనులను కొన్నిటిని ఆయన యదహా రించి యుండలేదా? ఆయన కోరిక ప్రకారము మీరు చేసితిరా? వైద్యుడు ఒకమందునిచ్చి దాని నుపయోగించిన, యంతకాల మునకు వ్యాధి తగ్గుదనని చెప్పెను. మీరు ఆమందును పుచ్చుకొ నకయే వ్యాధి నివృత్తము గా లేదని వైద్యుని దూషించురు. అది వ్యాధియే? సహేతుకమా? గాంధీమహాత్మునియందును, ఆతని యుద్యమమునందును విశ్వాసముగలవారు, ఆతని యుపదేశ ములను సంపూర్ణముగ, నాచరణలో జెట్టరలెను. ఆతని కార్య క్రమమునందు విశ్వాసము లేనివారు, దానిని కారము అవలంబింప నవసరములేదు. కాని గాంధీమహాత్మునియెడ విశ్వాసముగలవారు ఆతనిని గురువుగ భావించి యనుసరింపవలెను. అతడు భారతీయు లకు హిందువులు, మహమ్మదీయులు, పారశీకులు, క్రైస్తవులు ఎల్లరు రాక్షసులుండు జన్మగతు. మహాత్ముడు మార్గము జూపుటకు పూర్వము మిగిలి యెట్లుండెనో యాలోచించు కొనుడు. మురుగుడుగుంటలో జలునిటు కొట్టుకలూడు కాల ము గడపుకొను ఖైదజంతులవలె నుంటిమి. ఈవిధముగ పోల్చి నందులకు నన్ను మన్నింతురుగాక. మిమ్ముగుంటలోనుండి లాగి మంచిగాలిలోనుంచినది గాంధీమహాత్ముడు. మీరు కొన్ని సౌక ర్యములను సంపాదించుటకు కాంగ్రెసు గత ముప్పదిరెండు సం వత్సరములనుండి బ్రహ్మాంచుచుండినది నిజమే. తరువాత స్వరా జ్యమును సంపాదించుటలేనియు నిశ్చయించుకొనినది. కాని మా మూలు భిక్షుటనమే. ఒకరిపై యాధారపడక, ప్రభుత్వమువారి విషయము మనస్సుననే తలపెట్టక స్వరాజ్యమును సంపాదింప వలెనను మనోనిశ్చయమును మీరు కలిగించినది గాంధీమహాత్ము డే. హిందూమహమ్మదీయ సభ్యులయు ప్రాతకాలపు సిద్ధాంత మే. కాని హిందూగోవును ముస్లిమునిహమును ఒకటిగ నడి పించి ఒకకాలునవద్ద నీరు మొదటిపర్యాయము. శాతముగ త్రాగజేసినది గాంధీమహాత్ముడే. ఈ కార్యసాధనమహాత్మ్య మతనికేదక్కింది. గాంధీ వట్టి లోకోత్తరపురుషులు ప్రతిదేశము నందును, ప్రతిదినమును జన్మించరని మీరు జ్ఞప్తిండుంచుమనోన వలయును. కొన్ని శతాబ్దములు గడచుకొలది ప్రపంచమున కంత టికిని శోభకలిండుట కేదియో యొక పుణ్యభూమియం దవ తార మెత్తుదురు. మీ రా వహించుకొనిన సమకాలికులనుగ జేసి నందులకు భగవంతుని ప్రార్థించుడు. ఈవరకాళమును గోల్పో వలదు. విదేశవస్త్రముల విక్రయించు వోవర్తకులారా! మీరు కాంగ్రెసుపక్షము వహించి విదేశవస్త్ర మెనుభూతమును పార ద్రోలవలెనని నేను వేడుచున్నాను. ప్రజలను వానిని కొనకుండు రని హెచ్చరించుచున్నాను. వర్తకులు తమ విదేశవర్తకులను, తమ లెక్కలనుమాత్రమే చూడక భేషమునకగుండ జూతురు గాక. మీదేశమునుగూర్చి యాలోచించుటకు మీరు సమర్థు లేరున్న, మీస్వంతరిజ్ఞులగుగూర్చి మైనను ఆలోచింపుడు నాకు మీకులెనుండరు. విదేశవస్త్రములను విక్రయించరు. అప్పుడు వారు మిమ్ముగూర్చి యేవిధముగ నభిప్రాయపడుదురు? మీరు స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు తోడ్పడినవారిని వారు గర్హిం తురా? లేక యభ్యంతరముల గల్గించినవారిని మిమ్ము నిందింతు రా? దేశభక్తులగు. కందుల స్వేచ్ఛాయుతులగు మహానుజుల మీరు కావలెనా? లేక బానిసలగు తల్లెడుల బానిసకుమారులు కావలెనా?

మార్గదర్శయము

మన మిప్పుడు రెండు మార్గములు కలయుచోట నున్నా ము. ఒకమార్గము నునువుగనున్నది. కాని చిక్కులు చిక్కులగు వంకరగ, బానిసత్వపు గట్టలమధ్యన బోవును. మరియొకటి రాష్ట్రోత్తేను, కతిమముగ నుండును. నడవప్రారంభించినపుడు కష్ట ముగనుండును. కాని నడచుకొలది చక్కని, చల్లని, స్వాతంత్ర్య పూరితగు, నుద్యానవనమునకు బోవును. ఏవివరింతురో- మీరే నిర్ణయించుకొన దగును. విదేశవస్త్రవ్యాపారమునందు బాధ్యత వర్తకు లకెంతగలదో, కొనువారిని అంతగలదని నాయభిప్రాయ ము. కొనువారు లేకున్న విదేశ వస్త్రములు దిగుమతియే గావు. ప్రతిజ్ఞల కైకొనుటయు, తప్పటయు, అవసర ముండదు. కనుక వర్తకులును, కొనుగోలు చేయు వాడును ఉభయులను ఈపవిత్ర మగు నుద్యమము కాదరింతురని వేడుచున్నాను. నేను భారత దేశ మంతయు పర్యటనము గావించ నుంటిను విషయము మీకీ పాటికి తెలిసియే యుండును. కద్దరును గూర్చి ఎవరైనను మాట లాడునపుడు, నేను దైర్యముగ నాముఖమును వైకెత్తి వారితో సజ్జనముగ మాటలాడుటకు మీరు అలహాబాదు నాస్తవ్యులు కావకాళ మిత్తురని విశ్వసించెదను. గాంధీ మహాత్ముడు జెయిలుకు వెళ్లినపుడు 'నామొదటి, చివర సందేశము కద్దరు' అనిచెప్పినది జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు. గాంధీమహాత్ముని చిన్న కుమారుడు దేవదాసు గాంధీమునకిన కద్దరు, సందేశమును జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు. గాంధీమహాత్ముని యెడ మీకు భక్తి యుండేనని, అతిశయభవగు విదేశ వస్త్రములను విసిరి వేయుడు. మీ జేమాముల నింకను ఆపాతకము మట్టుకొనియుం దునంతకాలము, దయచేసి 'జయ' భ్యనులు గావించి యా మహాత్ముని పవిత్ర నామ మున కపచారము నాపాదించుట.

శ్రీరామదాసుచరిత్రము

ఇయ్యది కొండపల్లెయనెడి గ్రామమునందు జన్మించి భద్రగిరియందు కైంకర్యము చేసిన గోపన్న యను పేరుగల రామదాసుగారి వైభవమును తెలుపుచున్నది. ఇతడు శ్రీరామ భక్తుడు. ఇందు భద్రాచలమాహాత్మ్యమును గలదు. భద్రగిరియందు ప్రస్తుత ముండు ఆలయమును, అందలి సీతా రామలక్ష్మణుల ప్రతిమయు మొదలుగాగల అతిసుందరమైన 8 పటములను జేర్చబడి మేలైన బైండు రూపు 1-0-0. డిటా కాలికోబైండు రూపు 1-2-0.

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు. (1)

R. Venkateshwar and Co, Publishers, Loane Square, Madras.

నోటీసు

ది కర్నాటిక్ వేవరుమిల్సు, లిమిటెడ్

“వెక్సుఫార్డు హౌసు” కీల్ పాకం, మదరాసు

1920 సం॥ రమునందు కంపెనీ ప్రాప్తైక్తమును ప్రమరించి పంచి పెట్టినప్పటినుండి మద్రాసులో గాని లేక మద్రాసుకు సమీపమునగాని యంత్రాలయమును స్థాపించు ఉద్దేశ్యము లేదు. రాజమహేంద్రవరమునందు గోదావరి నది ఒడ్డున విశాలముగనున్న అనుకూలమైన 45 ఎకరముల స్థలము దొరికినది. సదరు స్థలమునందు గడ్డితో కాగితములను, వెదురునుండి కాగితపు గుఱును తయారుచేయుటకు కావలసిన కట్టడములు, యంత్రాలయములు మున్నగు నవి అతిత్వరితముగా ఏర్పాటు చేయబడుచున్నవి. కాగితపు గుఱును కాగితములుగా మార్పు చేయు, అట్టలను తయారుచేయుట కవసరమైన యంత్రములను ఏర్పాటుచేయుట మిక్కిలి ప్రశస్తమైనదని డైరెక్టరులు యోచించుచున్నారు.

యంత్రాలయమునకు కావలసిన సామగ్రిలన్నిటిని ఏర్పాటుచేసి, కాగితమును తయారుచేయుటకై కావలసిన (కెమికల్సు) రసాయన సామాను లన్నిటిని అచ్చటనే చేసికొనుటకు అగత్యమైన కర్మాగారము నొకటిని స్థాపించుటకును డైరెక్టరులు ఉద్దేశించియున్నారు. కాగితమును చేయుటకు పరిశ్రమములకు ఇతరపనులకు, కావలసిన రెండు రకముల రసాయన సామానులు తగిన ధరలచొప్పున (కెమికల్సు) ఎక్కువగా కావలసియున్నది.

కావున కంపెనీ మూలధనము రూ 10,00,000 ల నుండి రూ 30,00,000 లకు పెంచుటచేసింది.

రూ 20,00,000 లు మూలధనము వాటా 1 కి రూ 100 లు చొప్పున 10,00,000 వాటాలుగాను, వాటా 1 కి రూ 20 లు చొప్పున 5,00,000 వాటాలుగాను విభజింపబడియున్నది.

రూ 100 ల వాటాలు—దరఖాస్తుతో రూ 25 లును మిగిలిన సొమ్ము కోరినప్పుడు దఫా 1 కి రూ 25 చొప్పున చెల్లించవలెను. ప్రతి రెండు దఫాలకు మధ్యను 3 నెలల కాలము నకు తక్కువలేని వ్యవధి యుండును.

రూ 20 ల వాటాలు—దరఖాస్తుతో రూ 10 లును, మిగిలిన సొమ్ము కోరినప్పుడు దఫా 1 కి రూ 5 లుచొప్పున చెల్లించవలెను. ప్రతి రెండు దఫాలకు మధ్యను 3 నెలల కాలమునకు తక్కువలేని వ్యవధి యుండును.

ప్రాప్తైక్తమునకు ఈ దిగునవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.

ది మానేజింగు డైరెక్టరు “వెక్సుఫార్డు హౌసు,” కీల్ పాకం, మదరాసు.

మహామారి (ప్లేగు) నుండి ఎంతమాత్రము భయములేదు

(1045)

శ్రీ గద్వాల మహారాణి సాహేబుగారి మెప్పుచే బంగారుపతకమును బొందిన

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

వేగు ఔషధములు

కడవిన యిరువదియైదు వత్సరములకాలముగ ఇండియాలో పలుభాగములందును, బర్మా మున్నగు పలుప్రదేశములను ఉపయోగింపబడి ఆ నేకులను రక్షించినవి.

జ్వరమునకు హైమాది పానకమును, గడ్డలకు శతధౌతఘృతమును, ఉపయోగింపదగినవి

ఇవి ప్లేగును గుణపరచుటచే గాక, రాకుండ చేయుటకును చాలినవి. ప్లేగుగల ప్రదేశములందు పానకమును మేము చెప్పియుండు ప్రకారము సేవించుచుండిన, ప్లేగుబాధ ఎంతమాత్రమును సోకదు. ఈ మందులను పిన్నలు, పెద్దలు, గర్భిణి స్త్రీలుకూడ ఉపయోగించవచ్చును.

హైమాదిపానకము 6 అవున్సుల సీసా రు 1-4 లు } శతధౌతఘృతము 1 అవున్సు సీసా రు 0-14-0 లు
3   ”   ”   0-12   }   ”   ”   0-10-0

ప్యాకింగు పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.

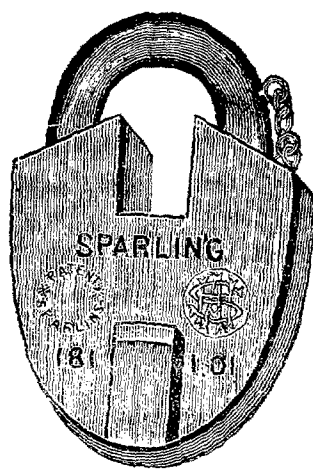
తంలివిలాసము:—“పండిట్” మదరాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము, 41, ఆచారప్పకొ వీధి, మదరాసు.

మీ సొమ్మును, ఇతరవస్తువులను భద్రముగా కాపాడుకొనుటకై

“స్పార్లింగ్” వేటెంటు

దీనిని ముగ్గురు ఉపయోగింపుడు

గోడలపై, 2-5, రూ. 2-5, రూ. 4-0, రూ. 4-10
పైకప్పు మీద ముగ్గురు కావలసిన దీనిని
చెవుల మీద రూ. 2-0

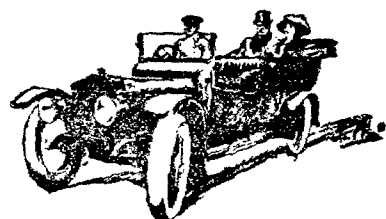
0-8-0, 1-0-0, 1-1-0, 1-2-0, 1-3-0, 1-4-0, 1-5-0, 1-6-0, 1-7-0, 1-8-0, 1-9-0, 2-0-0, 2-1-0, 2-2-0, 2-3-0, 2-4-0, 2-5-0, 2-6-0, 2-7-0, 2-8-0, 2-9-0, 3-0-0, 3-1-0, 3-2-0, 3-3-0, 3-4-0, 3-5-0, 3-6-0, 3-7-0, 3-8-0, 3-9-0, 4-0-0, 4-1-0, 4-2-0, 4-3-0, 4-4-0, 4-5-0, 4-6-0, 4-7-0, 4-8-0, 4-9-0, 5-0-0, 5-1-0, 5-2-0, 5-3-0, 5-4-0, 5-5-0, 5-6-0, 5-7-0, 5-8-0, 5-9-0, 6-0-0, 6-1-0, 6-2-0, 6-3-0, 6-4-0, 6-5-0, 6-6-0, 6-7-0, 6-8-0, 6-9-0, 7-0-0, 7-1-0, 7-2-0, 7-3-0, 7-4-0, 7-5-0, 7-6-0, 7-7-0, 7-8-0, 7-9-0, 8-0-0, 8-1-0, 8-2-0, 8-3-0, 8-4-0, 8-5-0, 8-6-0, 8-7-0, 8-8-0, 8-9-0, 9-0-0, 9-1-0, 9-2-0, 9-3-0, 9-4-0, 9-5-0, 9-6-0, 9-7-0, 9-8-0, 9-9-0, 10-0-0

దీనిని చెవులు మార్చుకొనునప్పుడు చార్జి ప్రత్యేకముగా ఇయ్య నవసరములేదు. ముఖ్యగమనింపు:—

ఈ తర ప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

The “Sparling” Patent Lockworks, P. O. Aligarh, U. P.

గాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు

కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై నర్సిఫిక్టేట్ గవర్నమెంటు లైసెన్సు పొందగలరు. బస దొరకును. భోజనమునకు నెల 1-కి రూ 16 లు చొప్పున చెల్లించవలెను. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.

Post Box No. 1004, Kilpauk Madras.

“తెలుగు సంక్షిప్తలేఖనము”

మీరు ఇల్లుకడలకనే తెలుగు షార్టుహాండు శేష్యుకొని భాషా సేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. “ప్రాప్తి క్షున్న నిమిత్త మజాబిల్ల పంపించండి!”

(13) ఇకాఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

ఆయుర్వేదవైద్యసంగ్రహము

చెరక, శుక్రత, సుతానసారముగను, అనుభవ సిద్ధము గను, మలభ సాధ్యములగు 600 చికత్వలను తెలుపు వైద్యగ్రంథము. దీనియందు సమస్తవ్యాధులకును, వైద్యుని సహాయ మక సరము లేకుండా చేయదగిన లఘుతరచోగాములే గలవు. ప్రతి వారవిద్యనండ దగినది. 1 కి 1-4-0 వి. పి. చా 0-6-0 ఆయుర్వేదచంద్రిక వైద్య, ఆరోగ్య, వస్తుగుణ, కారక, నివాస చికత్వ మొదలగు విషయములను వ్రాయుచు మాన సంచికలుగా ప్రకటింపబడును. మాదిరి యుచితము. సం॥ చందా రు. 2-8-0, వి. పి. 0-4-0 వెంటనే కోరిన రెంటికిని రు. 3-12-0. వి. పి. చేయబడును. (8851)-2

ఆయుర్వేద గ్రంథమండలి, పెరిదేసి నెల్లూరుజిల్లా.

(873) “కాంతామదహరణి”

అను యువాని వైద్యకాస్త్రప్రకారము కయారయిన ఇంద్రియపుష్టికి దివ్యమైన లేవ్యము. దీనిని సేవించుటచే, నిస్సత్వము, లేపనక క్షేత్రమందు, స్వప్నమందు స్థలము, రతిలో శీఘ్రస్థలము, కాపుచేతులు లాగుట, పోగొట్టి నిత్యయాదన నుఖము నిచ్చును. నీ గృహమందు యేల సిగ్గు పడెదవు! దీనిని సేవించి స్వర్గసుఖములను పొందుము. పథ్యములేదు. తరీక్షచేసి చూచిన మీకే తెలియును. నెల 1 డబ్బా 4-0-0

ఆంధ్రపత్రికా చదువరులకు రూ 2-0-0 మాత్రమే.

తామరమందు:— గణేశామర, గజచర్మము, తామరలకు ఆమోఘము నెల డబ్బా 0-8-0

ది రెడ్డి అండు కంపెనీ, గోపాలపురం, కాత్తపేట పోస్టు (గోపాలజిల్లా)

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మసి (లిమిటెడ్)

19, హారిస్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.

ఉత్కృష్టమైన ఆయుర్వేద ఔషధములకు ప్రసిద్ధిచెందిన ఔషధశాల
డాక్టరు ఏ. లక్ష్మీవతి, బి. ఏ ఎమ్. బి. & సి. ఎమ్

గారి చేస్థాపించబడినది.

ఒక లక్షాస్తాంపును పంపినవారికి మా క్రొత్త క్యాలిట్రాగు పంపబడును.

ఆంగ్ల, తెలుగు, అరవభాషలలో క్యాలిట్రాగులు గలవు.

(3166)

ది డక్కా ఆయుర్వేదీయ ఫర్మసి (లిమిటెడ్)

మూలధనము రూ 2,00,000. చందాలవలన వసూలైన మూలధనము రూ 1,75,000.

డైరెక్టరులు:— జడ్డి, సబ్ జడ్డి, వకీలు, జమీందార్లు మొదలగువారు గలరు.

హెడ్ ఆఫీసు:— 8, 8/1 ఆస్టోరియన్ వీధి, డక్కా.

బ్రాంచీలు:— కలకత్తా 212 హా బజారు వీధి, 155-1 ఆఫ్ఫరు షేట్టూరోడు (హోవబజారు) హరిజన్ రోడ్డు (బారాబజారు)
భవానిపూరు 69 రుస్సా రోడ్డు, రంగపూరు, బోగూరు, మైమెన్ సింగు, బాలపాయిగురి, డాల్లింగు, కాకి,
ముక్త ఫర్ పూరు, ఖుల్నా, మద్రాసు.

కవిరాజులు, పోస్టుమాస్టరులు, ఉపాధ్యాయులు మొదలగువారికి ప్రత్యేక లాభము.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన పుస్తకములు ఇవానుగా పంపబడును.

- (1) గృహ వైద్యము (బెంగాలీ) (2) కామశాస్త్రము (3) పరితల్ తేరువిధము (4) జీవితమును జయించుట (5) కాటలాగు (హాగర్) (6) హాస్యము (7) 1922-వ సం॥ క్యాలండరు (ఇంగ్లీషు బెంగాలీ) (8) ఉపాధ్యాయులు, పోస్టుమాస్టరులు ధనము వార్జించు విధము. (ఔషధయోగము యిసాం) మకరభృజ తులము 1-కి ధర రూ 4; (8) జ్వరకులాతంక (జ్వరమాత్రలు) బుడ్డి 1-కి రూ 0-6-0; శరీరాద్యసబ బుడ్డి 1-కి రూ 0-12-0; చ్యవనప్రాసన సేరు 1-కి రూ 4.

ఓటో మోహిని

2883

మీరు బయటపోయి వచ్చినతరువాత చాలా బడలికయుండు నప్పుడు, వెండిండ్లు, విందులు- జరుగు నప్పుడు దీని నుపయోగించిన మంచి నువాసన నిచ్చి అందమును, నుఖమును కలుగజేయును.

రోబినియా లైలము

వేసవికాలములో ఉడయోగించుటా వచ్చిన శీతములకు చలువయు సౌందర్యమును యిచ్చును. అనేక స్త్రీలు ఉడయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ రెండును ప్రతిఘటించుటలోను అవశ్యకము. ఎల్లచోట్లను విక్రయించబడును.

ఓటో మోహిని ధర బుడ్డి 1-కి రూ 2, 1, 0-12-0, 0-8

రోబినియా లైలము ధర బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0

Shyam & Co, 6, Bunder st, Madras, పియాం కంపెనీ, రీబందరు వీధి, మదరాసు.

తూర్పు బంగాళపు పంచదార మిల్లులు లిమిటెడ్

55, ఎజ్రావీధి, కలకత్తా

123

ఇప్పుడు మాస్కోములో ముఖ్యమైనభాగము పరిష్కరింపబడినది. ఆసాం, సాదియా సరిహద్దులలో మాజాహాఖాతి అనుచోట కంపెనీవారు చెరుకునాటుకు 5000 యెకరముల (బై గా) భూమిని ఒకటిగా కొనిరి. ఈసంవత్సరము మేము నాటు ప్రారంభించితిమి. జాతీయప్రయోజనమునకై తమధనము వ్యయముజేయ నవకాశములేక దాచియుంచిన భారతా ర్యులు త్వరపడి యీకంపెనీలో ధనము పెట్టి పాలుగొని భారతదేశములో ముఖ్యముగ నవనరముగ గావలసిన పరిశ్రమాభివృద్ధికి తోడ్పడవలయును.

భారతీయులుమాత్రము వాటాలను 3 నెలలకరకుమాత్ర మిప్పుడు కొనవచ్చును. వలయు ధనము చేకూరినవచ్చుచో, దీనిని బ్రిటిషుదీవులలోను, అమెరికాలోను చేకూర్చుటకు ప్రయత్నములు చేయబడును. అందువలన యిండియాలో మంచి ఉడయోగకరమగు లాభమును దెచ్చు పరిశ్రమాభివృద్ధి భారతదేశముతో సమకూరు నవకాశము జారవిడిచినవా రగుదురు. ఆం దులకు వారు పీదప పశ్చాత్తాపము నొందవచ్చును.

ప్రాప్తైక్కుసుకును, దరఖాస్తుపారములకును మ్యానేజింగు యేజెంట్లగు మెస్సర్సు యన్. యన్ డీకా అండు కంపెనీ 55 ఎజ్రావీధి, కలకత్తా యని ప్రాసికొనవలయును.

Agents, Messrs S. S. Dean & Co., 55, Ezra Street, CALCUTTA.

ఇ సా న థె లె

మలేరియా జ్వరమునకు అమోఘమైన ఔషధము.

జ్వరగడ్డను కరిగించి, 15 దినములలో వ్యాధిని పూర్తిగా పోగొట్టును. మలేరియాను రానియ్యక ఆటంకపరచుటకై ఉదయం, సాయం కాలములందు పూటకు ఒకమాత్ర చొప్పున తీసుకొనవలెను.

అ ష్టా

తిమురువాయువు, మూత్రరోగము మూత్రకృచ్ఛరోగము మున్నగువాటి తగిన దివ్యౌషధ మిది యొక్కటియే. నమ్మకమైనట్టి మందుల దుకాణములందు, ఔషధశాలలందు దొరకును.

మెస్సర్సు గోరియో (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం 159, పోస్టు - బాంబాయి.

Esanafele. ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్ ఏజెంట్లు.

(25)

కే న రి-ర త్న త్రయ ము

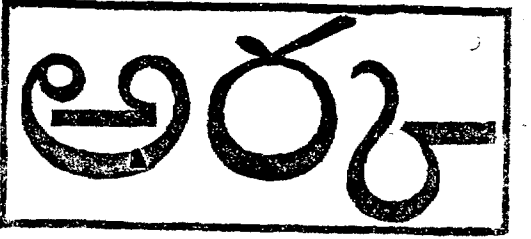

గర్భాశయరోగ నివారిణి:— స్త్రీలకు గలుగు ఋతుశూన్య బహిష్కారమును, అకాలబహిష్కారము, మైలబాహిష్కారము తక్కువగాను పోవుట కునుచురోగము, సంతాపనీనత, రక్తహీనత మలబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరకాళ్లు అరచేతులుమంట మొదలగు స్త్రీల మర్య వ్యాధులను గుడ ర్చును 12 బొక్సు 3-0-0; 6 బొక్సు 1-10-0

రక్తకుద్ధి గ్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, మేహవ్యాధులు, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారింపి శరీరమునకు కాంతిని చూపి మునుకు తేజస్సు నిచ్చును.

12 బొక్సు 3-0-0; 6 బొక్సు 1-10-0,

పర్వజ్వరనివారిణి

దీనివల 6 బొక్సు 2-0-0; 3 బొక్సు 1-0-0; 1 బొక్సు 0-8-0

కే న రి కు టీ రం,

(166)

ఆయుర్వేద అవుషధశా.

38 పోలీసు కమిషనరు ఆఫీసురోడ్డు, ఎరుంబూరు మద్రాసు.

బహుమానము

వైద్య విద్య

ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య వారాయుణ్ణి కేకవతి,

(8198)

27, చీనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

వనోషధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తమయొక్క పరిశుద్ధతను పోగొట్టుట యందు శేర్మి క గాంచినది. ధర 1-10-0

ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చటికైనను రహలాఖర్చు తుచితముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్

నెం 144 ఫనసవాడి, బాంబాయి

గో ఆని గంగ గంగ గంగ

ప్రాచీన ప్రసిద్ధి మెందిన (219)

హిందూస్థానముందు స్థాపించబడియుండు

ఆయుర్వేద ఔషధాలయము

స్థాపితము 1881 సం॥

ఆతంకనిగ్రహ ఔషధాలయము కోరి వ్రాయు వాండ్లకు ఆయురారోగ్యాభివృద్ధి కల్గిల్లు ఒక గ్రంథమును తపాలు ఖర్చు సహా కొరకనే ఉచితముగా పంపుచున్నాము.

మాయొక్క ప్రతి ఒకటి కావలయు ననిన

లోకల్ ఏజెంట్లు ఇండియన్ ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్ వైనాబజారు రోడ్డు

ఆతంగని గ్రహ ఔషధాలయం

26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేడి.